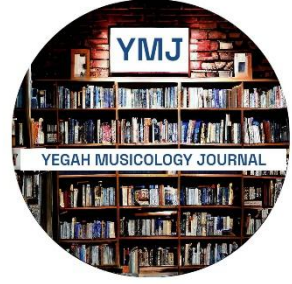

YEGAH MUSICOLOGY JOURNAL

HTTP://DERGIPARK.ORG.TR/PUB/YEGAH

e-ISSN: 2792-0178

Makalenin Türü / Article Type : Araştırma Makalesi/ Research Article
Geliş Tarihi / Date Received : 18.03.2025
Kabul Tarihi / Date Accepted : 28.04.2025
Yayın Tarihi / Date Published : 30.06.2025
DOI : <https://doi.org/10.51576/yemd.1660088>
e-ISSN : 2792-0178

İntihal/Plagiarism: Bu makale, en az iki hakem tarafından incelenmiş ve intihal içermediği teyit edilmiştir. / This article has been reviewed by at least two referees and confirmed to include no plagiarism.

ESKİŞEHİR'DE ÖZENGEN KLASİK MÜZİK ÇALGI EĞİTİMİ VEREN ÖZEL KURUMLARIN İNCELENMESİ*

KOÇYİĞİT, Özlem¹

ÖZ

Bu çalışmada Eskişehir'de klasik müzik çalgı eğitimi veren özengen (amatör) eğitim kurumları incelenmiştir. Müzik eğitimi genel, mesleki ve özengen olmak üzere üç ayrı alanda yapılmaktadır. Müzik eğitimin önemli bir alt basamağı olan özengen eğitim, müzik sevgisi ve ilgisi olan bireylerin başvurduğu özel kurs ve kurumlarda yapılmaktadır ve eğitim alanlara hem duygusal hem de bilişsel yönde birçok kazanım sağlamaktadır. Bilimsel olarak erken yaşta alınan çalgı eğitiminin birçok yararı olduğu tespit edilmekte ve önerilmektedir. Bu tür kurumlar, müzikal ve kişisel gelişimi desteklemede önemli bir rol oynamaktadır. Araştırmanın çalışma grubunu Eskişehir'de klasik müzik çalgı eğitimi veren Millî Eğitim Bakanlığı onaylı 4 kurs ve 4 özel okul oluşturmaktadır. Bu kurumlardaki yönetici ve öğretmenlerle görüşmeler yapılarak bu eğitimin nitelik, süreklilik, amaç, ilgi, elde edilen kazanımlar, gereksinimler ve sorunlar bakımından incelenmesi hedeflenmiştir. Ayrıca, öğrencilerin çalgı eğitimine ilişkin bakış açıları, beklentileri ve algılanan başarıları anketler

* Bu çalışma Anadolu Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi tarafından SBA-2024-1883 nolu proje kapsamında desteklenmiştir.

¹ Doç., Anadolu Üniversitesi, Devlet Konservatuarı, Müzik Bölümü, okocyigit@anadolu.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0002-9169-1665>

aracılığıyla değerlendirilmiştir. Eskişehir’de özengen klasik müzik çalgı eğitimi veren özel kurs ve özel okulların çok yönlü incelenmesi amaçlandığından, araştırma nitel araştırma yöntemiyle gerçekleştirilmiş, durum çalışması (case study) olarak desenlenmiş ve tüm verilerde tümevarım analizi ile Nvivo 14 nitel veri analiz programı kullanılmıştır. Yapılacak özengen müzik eğitimi araştırmalarına katkı sağlayacak bu çalışma ile Eskişehir’in yerinin belirlenmesi sorunları ve çözüm önerileri getirilerek yaygınlaşması ve gelişmesi amaçlanmıştır. Yapılan araştırmayla Eskişehir’de özengen klasik müzik çalgı eğitiminin nitelik, yaygınlık ve talep yönünden iyi bir düzeyde olduğu bununla birlikte müfredat, solfej eğitimi, çalışma programı, çalgı seçimi, eğitimin sürekliliği ve yetenekli öğrencilerin maddi ve manevi yönden desteklenmesi gibi konularla ilgili çalışmalar yapılabileceği sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Müzik, çalgı eğitimi, klasik müzik çalgı eğitimi, özengen çalgı eğitimi, Eskişehir’de özengen çalgı eğitimi.

THE EXAMINATION OF THE PRIVATE INSTITUTIONS PROVIDING AMATEUR CLASSICAL MUSIC INSTRUMENT TRAINING IN ESKİŞEHİR

ABSTRACT

In this study, private amateur educational institutions providing classical music instrument training in Eskişehir were examined. Music education is provided in three main fields: general, vocational and amateur. Amateur music education is an important branch of music education that is offered in private courses and institutions to people who have a passion and interest in music. It offers many emotional and cognitive benefits to these individuals. Scientifically, it is determined and recommended that instrument training received at an early age has many benefits. Such institutions play a curicial role in supporting musical and personal development. The study group of the research consists of 4 courses and 4 private schools approved by the Ministry of National Education that provide classical music instrument training in Eskişehir. The aim was to analyse this training in terms of quality, continuity, purpose, interest, achievements, needs and problems by interviewing the managers and trainers in these institutions. Additionally, students’ perspectives, expectations, and perceived achievements regarding instrument training were assessed through questionnaires. Since it is aimed to examine the private courses and private schools providing

private classical music instrument training in Eskişehir in a multidimensional way, the research was carried out with a qualitative research method and designed as a case study and the Nvivo 14 qualitative data analysis programme was used with inductive analysis in all data. With this study, which will contribute to other researches on amateur music training, it is aimed to determine the location of Eskişehir, to spread and develop it by bringing problems and solution suggestions. The research concluded that amateur classical music instrument training in Eskişehir is at a good level in terms of quality, prevalence, and demand, but studies can be carried out on issues such as curriculum, solfege education, work programme, choice of instruments, continuity of education, and financial and moral support for talented students.

Keywords: Music, instrument training, classical music instrument training, amateur instrument training, amateur instrument training in Eskişehir.

GİRİŞ

Eskişehir, sanata olan ilgisi ve sevgisi ile tanınmaktadır. Şehirdeki konser, tiyatro, sergi ve sinema salonlarında yıl boyunca çok sayıda farklı etkinlik gerçekleştirilmektedir. Bu ilgi halkın eğitim ve kültür seviyesinin oldukça yüksek olması ile doğru orantılıdır. Özellikle klasik müziğe olan ilgi artarak devam etmektedir. Bu durumun en önemli kaynaklarından biri 1990 yılında kurulan Anadolu Üniversitesi Devlet Konservatuvarı olmuştur. Günümüzde Anadolu Üniversitesi Devlet Konservatuvarı ve bünyesindeki Anadolu Senfoni Orkestrası, Büyükşehir Belediyesi Senfoni Orkestrası, Güzel Sanatlar Lisesi, Tepebaşı Belediyesi Çocuk Senfoni Orkestrası ve özel kurslar bu zenginliği gözler önüne sermektedir. Sanatla iç içe yaşayan Eskişehir'deki ailelerin çocuklarını konserlere götürmeleri ve çalgı eğitimi almalarını sağlayarak ileride klasik müzik kültürü olan bireyler yetiştirme azimleri etkileyicidir. Ayrıca üniversite eğitimi almak için diğer şehirlerden gelen öğrenciler de ilgi duydukları çalgı eğitimi almak için bu potansiyeli kullanmak istemektedirler. Bu iki grup dışında az da olsa bir çalgı öğrenmek isteyen belki geçmişinde ötelemiş veya ara vermiş yetişkin bireyler de özel kurslarda eğitim almayı istemektedirler. Eskişehir'de klasik müzik çalgı eğitimi veren Millî Eğitim Bakanlığı (MEB) onaylı özel kurslar bu beklentiyi karşılamak üzere eğitim vermektedir. MEB onay verdiği kurslardan binasının fiziki şartları, eğitim programları gibi bazı kriterleri taşımasını istemektedir. İncelenen kursların olumlu fiziki şartları, bakım ve hijyen şartları, derslikleri, kurumsal yapılarıyla ile farklılık göstermektedir. Kursların

MEB onaylı olması veli ve öğrenciler için tercih sebebidir. Her kurs ritüel olarak belli zamanlarda düzenledikleri konserler ile yaptıkları eğitimi sergilemektedir.

Özel okullar da çalgı eğitimini önemseyerek ilk ve orta okul eğitim programlarında yer vererek öğrencilerin müzik kültürü almaları için girişimlerde bulunmaktadır. Genellikle özel okullarda öğrencilerin yetenek ve isteklerine göre spor ve müzik eğitime yönelik eğitim verilmektedir. Ders programlarında sosyal etkinlikler için zaman ayrılmakta, öğrenciye istediği dalda eğitim görmesine olanak sağlanmaktadır. Okul yönetimi velilerin sosyal etkinlik beklenti ve talepleri nedeniyle eğitim programlarında çalgı eğitime yer vermektedir. Okul tanıtım toplantıları, özel günlerde öğrencilerin performanslarıyla çalgı eğitime verdikleri önemi göstermektedirler. Klasik müzik çalgı eğitimini programlarına alan Eskişehir'deki özel okullar bu yönleriyle incelenmiştir.

Amaç ve Önem

Bu araştırmada Eskişehir'de özengen klasik müzik çalgı eğitimi veren (MEB) onaylı özel kurs ve özel okullar araştırılarak kurumlardaki yönetici ve öğretmenlerle görüşmeler yapılarak bu eğitimin nitelik, süreklilik, amaç, ilgi, elde edilen kazanımlar, gereksinimler ve sorunlar bakımından incelenmesi hedeflenmiştir. Ayrıca eğitim alan öğrencilerden anket yoluyla bilgi elde edilmiş onların da çalgı eğitime bakış açıları, beklentileri ve kazanımları belirlenmiştir. Çıkan sonuçların bu eğitimi daha etkin, yaygın ve ileri noktalara ulaşması için çözüm önerileri ışığında farkındalık, teşvik ve bilinçli bir bakış açısı sağlayarak Eskişehir'in bu konudaki yerini de belirleyecektir.

Problem Durumu

Eskişehir'de özengen klasik müzik çalgı eğitiminin genel durumu nedir?

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubu Eskişehir ilinde MEB'e bağlı özengen klasik müzik çalgı eğitimi veren 4 kurum ve 4 özel okuldan oluşmaktadır.

Sınırlılıklar

Bu araştırma gönüllü olarak araştırmaya katılmayı kabul eden kurumlarla sınırlıdır.

Müzik ve Çalgı Eğitimi

Müzik kelimesi, Yunanca *musike techne* (meleklerin sanatı) kökünden gelmektedir. Müzik sesler aracılığı ile düşünme, yaşamı duyumsama ve geliştirme yolunda insan gerçeğinin, tüm ilişkileri içinde araştırılıp aktarılması sanatıdır (Selanik, 1996: 2). Müziğin, doğanın sunduğu sesleri seçmek, düzenlemek ve oluşan müzik sesleri ile bileşimler yaratmak üzere, yaşamla bağlantılı tasarlanmış, bilişsel, devinişsel ve duygusal üretimdir (Say, 2002: 358) şeklinde başka bir tanımla da yapılabilir.

Müziğin birçok tanımı yapılmıştır, yapılan tanımlara göre müzik “sanat”, “bilim”, “sanat ve bilimdir” şeklinde sınıflandırılabilir (Uçan^a, 1994: 13).

Müzik insanlığın var olmasıyla başladığı düşünülen bir sanat dalıdır. Birey, duygularını düşüncelerini ve ruh halini yansıtmak, kendini ifade etmesi yoluyla etkileşimde bulunabilmektedir. Milli duyguları harekete geçiren marşlar, ölen yakınların ardından söylenen ağıtlar, düğünlerde söylenen şarkılar, annesinin bebeğini sakinleştirmek ve uyutmak için söylediği ninniler gibi örnekler bu sanatın ne kadar yaygın olduğunun göstergesidir. Bu sanat ayrıca bireyin yaşantısına getirdiği kazanımlarından dolayı da önemlidir. Müzik hem dinleyen hem de icra eden için olumlu yönleriyle değerli bir sanat dalıdır.

Çalgı eğitimi, bireyin fiziksel yapısıyla ve psiko-motor gelişimiyle çok yakından ilgili olması ve uzun bir sürece yayılması nedeniyle gerek mesleki gerekse genel eğitim çerçevesinde, ağırlıklı olarak çocukluk ve gençlik yıllarını kapsayan bir eğitimidir. Öğrencinin odaklanma süresi ve dikkati gelişirken, hayal dünyası zenginleşir, duygularını ifade edebilme olanağı sağlar ve kaslarını harekete geçirir. Zihin ve kas koordinasyonunu sağlayarak mekanik beceri haline getirir. Kendini daha iyi ifade ederek özgüvenini artırır. Ayrıca hafızanın gelişmesi, mantık yürütme, sorumluluk sahibi, estetik görüşün geliştirmesini de sağlamaktadır. Hem akademik hem de sosyal yönden daha başarılı bireyler yetiştirilmesi amacıyla amatör müzisyenlerin çoğaltılması için bu konunun önemsinmesi ve desteklenmesi gereklidir. Dolayısıyla, bu eğitim süreci, öğrencinin kişisel bilişsel, duygusal ve devinimsel alanlarda gelişimi ve değişiminin yoğun yaşandığı çocukluk ve gençlik devresinde olumlu etkiler içermektedir.

Mert ve Gündemir (2024) çalışmalarında çalgı çalmanın dolaşım sistemini, kas ve iskelet yapısını olumlu etkilediği, bu fizyolojik etkilerin yanı sıra zihinsel sağlığa da olumlu etkide bulunarak kişinin bir bütün olarak yaşam kalitesini artıracaklarını belirtmiştir. Çalgı eğitimi, birçok organın birlikte hareket etmesiyle bir bütünlük gösterir. Örneğin flüt çalan bir öğrenci görme, duyuş,

parmaklarını, dilini, akciğerleri ve diyafram kasını, dudaklarını birlikte kullanarak aralarındaki koordinasyonu sağlar. Çocukluk çağında başlanılan çalgı eğitiminin ilerde sağlayacağı yararlar bilim insanlarının yaptıkları çalışmalarla önerilmektedir. Çalgı eğitimin temel taşlarından özen gen çalgı eğitimi bu ihtiyaca karşılık veren bir yapıdır. Genellikle çocuğu ailenin teşvik etmesi ile başlar. Bazen öğretmeni, bazen arkadaş faktörü de etkili olmaktadır.

Özen gen Çalgı Eğitimi

Müzik eğitimi özen gen eğitim, genel müzik eğitimi ve mesleki müzik eğitimi olmak üzere 3 şekilde yapılmaktadır.

Özen gen eğitim, özenmek'ten türeyen bir kelime olup, amatör anlamda verilen müzik eğitimi anlamındadır. Müziğe ya da müziğin belli bir dalında özen gence (amatörce) ilgili, istekli ve yatkın olanlara yöneliktir, etkin bir müzik sel katılım, zevk ve doyum sağlamak ve bunu sürdürüp geliştirmek için gerekli müzik sel davranışlar kazandırmak hedefiyle yapılan bir eğitimidir (Uçan^b, 1994: 27). Özen gen müzik eğitiminde müziği maddi çıkar bekle meksizin sadece zevk almak için yapan ve bunu yaşam tarzı olarak benimseyen ve amatör sanatçılar yetiştirmek amaçlanır. Özen gen müzik eğitimi örgün olmayan başka deyişle yaygın eğitim denilen bir sanat eğitimidir (Uçan^a, 1994: 72). Özen gen müzik eğitimde resmi, özel kurumların veya kişilerin verdiği müzik kursları, özel dersler, konserler, yarışmalar, gibi etkinlikler yer almaktadır (Uçan^a, 1994: 73).

Özen gen çalgı eğitiminin verildiği özel ve tüzel kişiler tarafından açılan MEB'e bağlı özel kurslar ülkemizin kültür ve sanat yaşamında çok önemli bir yere sahiptir (Aksoy, Güçlü ve Nayır, 2020: 948).

Literatürde özen gen müzik eğitimi konusunu çeşitli yönlerden araştıran çalışmalar bulunmaktadır. Bu çalışmalarda Tepeli (2018) Ankara'da MEB'e bağlı 48 özen gen müzik eğitimi veren kurumun mevcut durumu ve uygulamada ortaya çıkan sorunları araştırmış, sorunlara yönelik çözüm önerileri getirmiştir. Sarı (2021) Adana ili, Seyhan ve Çukurova ilçelerinde faaliyet gösteren özen gen müzik eğitimi kurslarının yöneticileri, öğretmenleri, öğrencileri ve velilerin özen gen müzik eğitimi hakkındaki düşüncelerini araştırmıştır. İmık ve Dönmez (2017) yaptıkları çalışmalarında Malatya'da özen gen müzik eğitimi kurumlarında Türk müziğine olan ilginin düzeyi çeşitli yönlerden araştırılmıştır. Baylan (2021) çalışmasında betimsel tarama modeli kullanarak İstanbul'da MEB'e bağlı özen gen eğitim veren kurumları incelenmiştir. Oğuz, Kaleli ve Mustul (2021) çalışmalarında Konya'nın 3 merkez ilçesindeki özen gen müzik eğitim kurumlarında keman

eğitimcilerinin keman eğitiminde karşılaştıkları sorunları incelemiş ve analiz etmiştir. Özden ve Özdemir (2023) çalışmalarında Sivas'ta MEB'e bağlı özengen müzik eğitimi kurumlarındaki eğitimcilerin, ders süresi ve içerikleri, çalgı eğitiminde ders sırasında ve dışında ortaya çıkan sorunları incelemişler-ve analiz etmişlerdir. Ataman ve Güler (2021) çalışmalarında Çanakkale ve Balıkesir'de resmî ve özel kurumlarda özengen çalgı eğitimi alan 26 katılımcının çalgı eğitiminde ilişkin görüşlerini araştırmıştır. Kesendere (2018) özengen keman eğitiminde öğrencilerin keman derslerine ek olarak özel hazırlanmış ders videoları desteği alan öğrencilerin başarı durumlarını, Yiğit ve Özdek (2010) özengen klasik gitar eğitimindeki yöntemleri, eğitici ve öğrencilerin tutum ve hedeflerini, eğitimle ilgili problemleri araştırmıştır. Güleç (2018) araştırmasında Ankara'da faaliyet gösteren özengen müzik eğitimi kurumlarında klarnet öğretmenlerinin eğitim anlayışlarının belirlenmesine yönelik durum tespiti yapılmıştır.

Yukarıda verilen araştırmalar incelendiğinde özengen çalgı eğitiminin genellikle talep gördüğü fakat müfredat izleme, kadro yetersizliği, materyal sıkıntısı, bütçe ve enstrüman, fiziki ortam yetersizliği gibi sorunlar belirlenmiştir. Bu çalışmalar Eskişehir'de de böyle bir araştırmanın yapılmasında etkili olmuş ve ışık tutmuştur.

YÖNTEM

Bu araştırma Anadolu Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Araştırma ve Yayın Etiği Kurulunun 15.02.2024 tarih ve 697496 sayılı izni ile alınan etik kurul onayı ve Eskişehir Valiliği İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nün 17.05.2024 tarih ve E-88074293-605.01-102492252 sayılı izni ile onaylanmıştır. Bu bölümde araştırma modeli, verilerin toplanması ve analizi, veri toplama araçları hakkında bilgiler yer almaktadır.

Araştırma Modeli

Bu araştırmada, Eskişehir'de özengen klasik müzik çalgı eğitimi veren özel kurs ve özel okulların çok yönlü incelenmesi amaçlandığından, araştırma nitel araştırma yöntemiyle yapılmış ve durum çalışması (case study) olarak desenlenmiştir.

Araştırmacı durum çalışmasında bir durum ya da durumlara odaklanır. Durum çalışmaları çeşitli sosyal olguları betimlemek, açıklamak veya değerlendirmek için yapılabilir. Durum çalışmasında araştırma yapılan sosyal olgunun doğal ortamında veriler toplanır, elde edilen veriler araştırmacıların ve katılımcıların bakış açılarını yansıtır. Durum çalışması eğitim alanında “niçin”

ve “nasıl” sorularının cevaplandırılmasında genellikle tercih edilen bir araştırma yöntemidir (Yin, 1994; Bogdan ve Biklen, 1998; Creswell, 2005; Patton, 2002; Ünlüer, 2010).

Bu araştırma, Eskişehir’de özengen klasik çalgı eğitimi veren kurumların eğitim niteliğinin belirlenmesi ve sorunların belirlenerek çözüm önerileri getirilmesi amacıyla desenlenmiştir. Bu nedenle bu araştırma, değerlendirme amaçlı durum çalışması olarak yapılmıştır.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Bu araştırmada veriler etik kurul onaylarının sonrası belirlenen gönüllü katılımcı kurumlarla yapılan görüşme ve anket teknikleri kullanılarak toplanmıştır. Kurs ve özel okul yöneticileri ve öğretmenlerle görüşme yöntemi, öğrenciler için ise anket yöntemi kullanılmıştır.

Araştırmanın genel amacı doğrultusunda veriler Eskişehir ilinde MEB’e bağlı özengen klasik müzik çalgı eğitimi veren 4 kurum ve 4 özel okuldaki elde edilmiştir. Görüşme Formu literatür ve araştırma amacı doğrultusunda hazırlanmıştır. Hazırlanan sorularla, yönetici, eğitimci ve öğrencilerin özengen çalgı eğitimine olan yaklaşımları, beklentileri, karşılaşılan problemler, çözüm önerileri ve düşüncelerinin ortaya koyulması hedeflenmiştir. Görüşme açık uçlu sorular, anket ise çoktan seçmeli ve açık uçlu sorulardan oluşmuştur. Görüşmeler 2024 yılının bahar yarıyılında, ses kayıt cihazı yoluyla veya katılımcının isteği doğrultusunda formu uygun zamanında doldurması şeklinde olmuştur. Soruların sorulmasından önce katılımcılara gerekli açıklamalar yapılmış, araştırmanın amacı belirtilip izinleri alınmıştır. Katılımcıların verecekleri cevapların gizli tutulacağı kurum ve kişisel bilgilerin paylaşılmayacağı ve istemedikleri sorulara cevap vermeyecekleri belirtilmiştir. Ses kayıtları, verilerin daha kolay analiz edilebilmesi amacıyla araştırmacı tarafından yazıya çevrilmiştir. Yönetici ve eğitimci araştırmaya büyük ilgi göstermiş sonuçları hakkında bilgilendirme istemişler, bu çalışmanın kurumlar arası işleyişin ortaya konulması ile birbirlerinden pozitif yönde etkileneceklerinin önemini belirtmişlerdir. Araştırmada kurumların isimleri verilmemiş, özel kurslara C-1, C-2, C-3, C-4 kodları, özel okullara S-1, S-2, S-3, S-4 kodları verilmiş, analiz sonuçları bu kodlara göre gösterilmiştir. Araştırma yapılan kurumlarla ilgili özet bilgiler aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Kurum	Eğitim	Eğitimciler	
	Faaliyet Yılı	Sayı	Mezuniyet
C-1	10	21	Konservatuvar Eğitim Fakültesi

C-2	16	10	Konservatuvar
C-3	8	8	Konservatuvar Eğitim Fakültesi
C-4	12	13	Konservatuvar
S-1	29	3	Konservatuvar Eğitim Fakültesi
S-2	26	1	Konservatuvar
S-3	26	3	Konservatuvar Eğitim Fakültesi
S-4	16	3	Eğitim Fakültesi

Tablo 1. Araştırma yapılan kurumlar.

Durum çalışmasında yukarıda açıklanan yöntemlerle toplanan tüm veriler süreç içerisinde analiz edilmektedir. Nitel verilerin analizi süreci şekil olarak tümevarımsal bir yapıdadır. Görüşmelerin dökümleri ya da yazılmış notları gibi özel veriden, kodlar ve temaların oluşturulması şeklinde genele doğru bir gidiş söz konusudur (Creswell, 2002; Ünlüer, 2010).

Bu çalışmada toplanan tüm verilerin analizi Nvivo 14 Nitel Veri Analiz Programıyla yapılarak, kodlanan veriler belirli temalar altında bir araya getirilerek bulgular sunulmuş ve yorumlanmıştır.

Veri Toplama Araçları

Bu çalışmada katılımcıların, araştırmanın değişkenlerini belirlemek için hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu ve anket kullanılmıştır. Görüşme formunda kurs yöneticilerine 20, kurs eğitimcilerine 12 ve öğrencilere 11 soru sorulmuştur. Özel okul yöneticilerine ise 8, eğitimciler 16 ve öğrencilere 11 soru sorulmuştur. Öğrenciler için açık uçlu anket yöntemi kullanılmış, yönetici ve öğretmenler için yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmıştır fakat bazı katılımcılar soruları yazarak cevaplamayı tercih etmişlerdir.

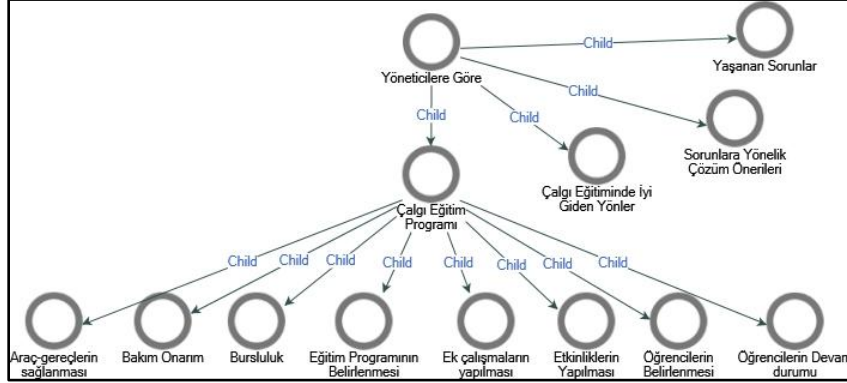
BULGULAR

Bu bölümde araştırma sürecinde toplanan verilerden elde edilen bulgular ve yorumları yer almaktadır.

Araştırmanın bulguları “Yöneticilere Göre”, “Eğitimcilere Göre” ve “Öğrencilere Göre” olmak üzere 3 ana tema altında toplanmıştır. Ana temaların da kendi içinde alt temaları vardır. Yapılan analizler sonucunda ulaşılan temalar ve alt temalar aşağıdaki şekillerde gösterilmektedir.

Yöneticilere Göre

Araştırma yapılan kurumlardan elde edilen verilerin analizi sonucunda “Yöneticilere Göre” birinci ana teması Şekil.1’de gösterildiği gibi, Çalgı Eğitim Programı, Çalgı Eğitiminde İyi Giden Yönler, Yaşanan Sorunlar ve Sorunlara Yönelik Çözüm Önerileri olmak üzere 4 alt tema altında toplanmıştır.

Şekil 1. Yöneticilere göre.

Çalgı Eğitim Programı

Yöneticilere göre “Çalgı Eğitim Programı”, *Eğitim Programının Belirlenmesi*, *Öğrencilerin Belirlenmesi*, *Ek Çalışmaların Yapılması*, *Etkinliklerin Yapılması*, *Araç-gereçlerin Sağlanması*, *Bakım Onarım*, *Öğrencilerin Devam Durumu* ve *Bursluluk* olmak üzere 8 alt tema altında toplanmıştır.

Eğitim Programının Belirlenmesi

Özel kurs yöneticilerinin “Eğitim Programının Belirlenmesi” alt temasında verdikleri cevapların “*MEB müfredatı ve LCM müfredatı uygulandığı*” ve “*eğitmenlerin kendi ekolleri ile eğitim modelleri ve her çalgının müfredatını öğretmeni belirler*” olduğu görülmüştür. Özel kurslar eğitim programını genellikle MEB müfredatına göre belirlemektedir.

Öğrencilerin Belirlenmesi

“Çalgı Eğitim Programı” alt temasının diğer bir alt teması “Öğrencilerin Belirlenmesi” temasıdır. Bu alt tema ile ilgili özel kurs yöneticilerinin cevaplarında **C-1** “*MEB ve LCM sınavlarına alarak öğrencileri belirliyoruz*”, **C-2** “*Öğretmenlerimiz yeterliliklerini belirler*” **C-3** “*Tanışma dersi yapıyor ve bu şekilde belirliyoruz*”, **C-4** “*Öğrencinin isteğini göz önüne alıyor ve deneme dersi yapıyoruz*” yer almıştır. Özel kurslardan ikisi öğrenci seçiminde deneme dersi ile öğrencilerini

belirlerken bir kurs sınav yaptığını diğer kurs ise çalgı öğretmenin öğrencinin yeterliliklerini belirlediğini bildirmiştir.

Ek Çalışmaların Yapılması ve Öğrencilerin Müzik Eğitimi Verilen Kurumlara Yönlendirilmesi

Araştırma kapsamında elde edilen verilerden tespit edilen “Çalgı Eğitim Programı” alt temasının diğer bir alt teması, olan “Ek çalışmaların yapılması ve öğrencilerin müzik eğitimi verilen kurumlara yönlendirilmesi” ile ilgili bulgulara göre C-1 yöneticisi “*Yaklaşık 75 öğrencimiz bu kurumların sınavlarına girerek başarılı olmuştur*”, C-3 “*Her yıl 10-15 öğrenci hazırlarız. Başarı oranımız %98’dir*”, “C-4 “*Her yıl öğrencilerimizi bu okullara hazırlıyoruz*” şeklinde yaptıkları çalışmayı açıklamıştır. Özel kurslar ek çalışma konusunda daha ilgili bir profil çizmektedir. Solfej, çalıştay düzenleyerek öğrenciye destek olmaktadır. Ayrıca müzik eğitimi veren kurumlara yönlendirme ve hazırlama konusunda da çalışmalar yapmaktadırlar. Özel okul yöneticilerinin bu konuyu değerlendirmede gözlemlenmektedir.

Etkinliklerin Yapılması

Araştırma sonucunda elde edilen verilerden tespit edilen “Çalgı Eğitim Programı” alt temasının diğer bir alt teması “Etkinliklerin Yapılması” temasıdır. Bu tema ile ilgili olarak özel kurslardan C-1 “*3 ayda bir bölüm konserleri yapılmaktadır. Ayrıca yıl sonunda provalar sonunda büyük konserde sahne alırlar*”, cevabını vermiştir. Diğer özel kursların yöneticileri “*Yıl sonu büyük konser etkinliği düzenliyoruz, bazı yıllar yeni yıl konseri yapılmaktadır*” şeklinde yapılan etkinlikleri belirtmiştir. Özel okul yöneticisi S-3 etkinlikler konusundaki dikkat çekici açıklamasında “*Okulumuzda 2 haftada bir öğle arasında düzenli karma konser yapılmakta. Okul fuayesinde yapılan bu konserlere öğrenci velileri davet edilmektedir. Konserlerde öğrenciler bireysel ve toplu olarak çalıştıkları eserleri icra etmekte. Ayrıca önemli günlerdeki törenlerde yer almaktalar. Bu tür etkinlikleri okul yönetimi olarak destekliyoruz*” şeklindeki ifadesiyle etkinliklere verdikleri önemi belirtmiştir. Etkinlikler düzenleme konusunda özel kurs ve özel okullar düzenli konser yaptıklarını ve bu konuda öğrencileri destekledikleri gözlemlenmektedir.

Araç-gereçlerin Sağlanması

Kurum yöneticileri araç-gereç sağlanması konusunda yaptıkları açıklamada özel kurs C-1 yöneticisi “*Kurum tarafından sınıflarımızda bulundurulmaktadır*”, C-2 yöneticisi “*Kurumumuz*

sağlıyor”, C-3 “Kurum tarafından sağlanır, taşınabilir ve üflemeli çalgılar kursiyer tarafından temin edilir”, C-4 “Öğrenciler kendileri temin ediyor” bilgisini vermiştir. Özel okul yöneticilerinden S-1 “Yeterli imkanları sunmaktayız”, S-2 “Bateri, piyano ve gitar çalgıları bulunmaktadır”, S-3 “Okulumuzun bu konuda olanaklarının çok iyi olduğunu söyleyebilirim. Kuyruklu piyano, keman, çello, gitar, vurma çalgılar, keman ve flüt bulunmaktadır”, S-4 “İhtiyaçlar doğrultusunda alınmaktadır” şeklinde okul olanaklarını belirtmiştir. Çalgıların sağlanması konusunda özel okulların imkanları yeterli olmakla birlikte özel kurslar kurumlarında piyano, bateri gibi taşınamaz çalgılar mevcuttur. Yaylı çalgılar, üflemeli çalgılar ve gitar gibi taşınabilen çalgıların öğrenci tarafından edinilmesi istenmektedir.

Bakım Onarım

Özel kurs yöneticilerinden çalgı bakım onarımıyla ilgili olarak C-1 “Piyano akordörü gelmektedir”, C-2 “Uzman ve yetkili kişiler tarafından yapılıyor”, C-3 ve C-4 “Düzenli olarak gelen luthierler tarafından sağlanır” bilgisini vermiştir. Özel okul yöneticilerinden S-1 “Öğretmenlerimizin bilgilendirmesi ile çalgıların bakım ve onarımını düzenli olarak yaptırıyoruz”, S-2 “Müzik öğretmenimizin rutin kontrolü ile bakım ve onarım sağlanmaktadır”, S-3 “Dışardan düzenli olarak lutiye desteği almaktayız”, S-4 “Okulumuzdaki ustamız yapar, müzik öğretmenleri destek olur” şeklinde bakım onarım işlerinin açıklamıştır. Kurs ve okul yöneticileri çalgıların bakım ve onarımı ile ilgili sorun yaşanmadığı, kurumların profesyonel yardım aldıkları gerektiğinde eğitimcilerin de bakım onarım işlerinde devreye girdiğini belirtilmişlerdir.

Öğrencilerin Devam Durumu

“Çalgı Eğitim Programı” alt temasının diğer bir alt teması olan “Öğrencilerin Devam Durumu” temasında özel kurs yöneticilerinden C-1 “Her yıl kayıt yenileyerek uzun vadeli devam etmekte” C-2 “Genellikle devamlılar” cevapları alınmıştır. Cevapların tamamı dikkate alındığında, özel kurs yöneticileri kursiyerlerde devam konusunda sıkıntı yaşamadıklarını belirtmişlerdir.

Bursluluk

Araştırma yapılan kurumların burs vermeleriyle ilgili olarak C-1 yöneticisi “Üç aylık eğitim sonunda sınav ile bursluluk sınavı yapılmaktadır”, C-3 “Her yıl 3 bursiyer kontenjanımız vardır. Genellikle çocuk bakım evlerindeki çocuklar için bu kontenjanı kullanmaktayız”, S-2 yöneticisi “Öğrencilerimizin sanatsal başarılarına göre belirli oranlarda burs vermekteyiz” demiştir. Burs

verilmesi konusunda özel kurslar daha istekli görünmektedir. Özel okullardan yalnızca bir okul burs verdiklerini belirtmiştir. Özel okulların akademik başarısı ve spor başarısı olan öğrencilere burs verdiği bilinen bir gerçektir. Müzikal başarılarında bu kapsamda değerlendirilmeleri gerekmektedir. Ayrıca bir kursun bakımevlerindeki çocuklar için burs vermeleri güzel bir uygulamadır.

Çalgı Eğitiminde İyi Giden Yönler

Yöneticilere göre “Çalgı Eğitiminde İyi Giden Yönler” şu şekildedir; **S-1** kurumu yöneticisi “*Daha özgüvenli bireyler olmalarını sağlamakta, okulumuzun tanıtımında çok etkili, velilerimiz çocuklarının bir çalgı öğrenmesi konusunda çok ilgililer*”. **S-2** yöneticisi “*Öğrencilerimizin bilişsel ve sosyal becerileri artmakta, farklı alanlardaki bu etkinliklerle kendilerine bir alan açmaktalar, yaptığımız etkinliklerde sanatsal farkındalık da yaratmaktayız. Velilerimiz ilgili ve konuya hakimler*”, **S-3** ise “*Çocukların müzikal yeteneklerini geliştirmesi ve sanat duygusunun oluşması ve gelişmesi*”ni belirtmiştir. Çalgı eğitiminde iyi giden yönlerle ilgili iki kurum arasında bakış açısı farklılığı gözlenmektedir. Kursların eğitim amaçlarının zaten çalgı eğitimi vermesi olduğu için çalgı eğitiminin öğrenciye kattığı yararlar üzerinde durmaktadır. Özel okullar bu yararların yanında çalgı eğitiminin kurumlarının prestij ve vizyonundaki olumlu etkileri ve velilerin beklentilerinin de değerli olduğunun altını çizmişlerdir.

Yaşanan Sorunlar

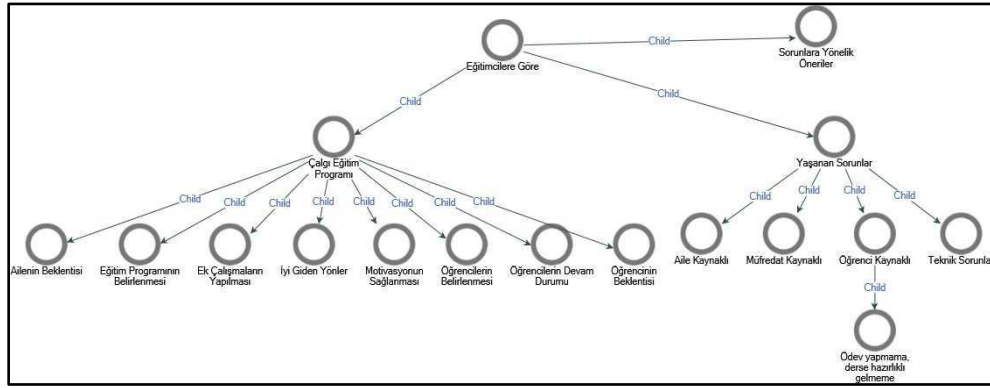
Yöneticilere göre çalgı eğitiminde “Yaşanan Sorunlar” şu şekildedir. Görüşme yapılan kurs yöneticilerinden **C-1** “*Öğrencilerin zorlanması veya öğretmen değişikliği*”, **C-3** “*Kısa süre devam eden öğrencilerin bırakma nedeni düzenli egzersiz yapamadıkları, devamlılık sağlayamadıkları ya da zaman ayıramadıkları için bırakıyorlar*”, **C-4** “*Yavaş ilerleme kaydediliyor*” şeklinde yaşanan sorunları ifade etmiştir. Özel okul ve kurs yöneticileri yaşanan sorunlara ilişkin öğrencilerin devam sorunu, derslere katılım isteksizliği ve çabuk ilerleme isteklerini belirtmişlerdir. Özellikle özel okullar sorunlarının olmadığını bildirmişlerdir. Kurslarda yaşanan sorunlar genellikle öğrencilerin eğitimi bırakması, çalışmak için zaman ayıramaması, eğitimin zor gelmesi ve öğretmen değişimi şeklinde sıralanmaktadır. Yaş skalasının geniş olması da bir diğer sorun olarak görülmektedir.

Sorunlara Yönelik Çözüm Önerileri

Yöneticilere göre çalgı eğitiminde yaşanan sorunlara yönelik çözüm önerileri şöyledir; örneğin C-3 “Yalnızca 50 dakikalık ders eğitimi öğrencinin çalgıda ilerlemesinde yetersiz kalmaktadır. Genel eğitim sistemi ile birlikte çalışılmalı ve ilerlenmelidir. Çalgı eğitimi uzun süre emek ve zaman isteyen bir konudur. Bireysel çalışma önemlidir”, C-1 “Yaş gruplarına göre düzenlenmiş ayrı müfredat sistemleri kullanılmalı ve uygulanmalıdır” ifadelerini kullanmıştır. Özel kurs yöneticileri sorunlara yönelik çözüm önerilerinde ders süresinin arttırılması, öğrencilerin derslere hazırlıklı gelmesi ve müfredat esnekliği sağlanması gibi çözüm önerileri sunmuşlardır.

Eğitimcilere Göre

Araştırma yapılan kurumlardan elde edilen verilerin analizi sonucunda “Eğitimcilere Göre” ikinci ana teması Şekil.2’de gösterildiği gibi, *Çalgı Eğitim Programı*, *Yaşanan Sorunlar* ve *Sorunlara Yönelik Çözüm Önerileri* olmak üzere 3 alt tema altında toplanmıştır.

Şekil 2. Eğitimcilere göre.

Çalgı Eğitim Programı

Eğitimcilere göre “Çalgı Eğitim Programı”, *Eğitim Programının Belirlenmesi*, *Öğrencilerin Belirlenmesi*, *Ek Çalışmaların Yapılması*, *Motivasyonun Sağlanması*, *İyi Giden Yönler*, *Ailenin Beklentisi*, *Öğrencinin Beklentisi* ve *Öğrencilerin Devam Durumu* olmak üzere 8 alt tema altında toplanmıştır.

Eğitim Programının Belirlenmesi

Eğitimciler temasının “Çalgı Eğitim Programı” alt temasının bir alt teması olan “Eğitim Programının Belirlenmesi” temasıyla ilgili eğitimcilerden elde edilen verilerde C-1 eğitimcileri “Yaşa göre değişmekle beraber öğrencinin algı ve kas gelişimine göre de programım değişiyor” ve “3 farklı eğitim programı mevcut. LCM (London Collage of Music) sınavlarına hazırlanan

öğrenciler ile sınavda istenen programları, MEB (Milli Eğitim Bakanlığı Sertifika) programına katılan öğrenciler ile seviyesinde istenen repertuar, hobi programına katılan öğrenciler ile de seviyelerine ve tekniklerine uygun eserler çalışıyoruz.”, C-2 eğitimcileri “Temel teknik ve temel müzik eğitimi çalışmaları ile gelişimlerini kolaylaştıran bir eğitim yolu belirlemekteyim” ve “Öğrenciye göre belirliyorum fakat her sınıf için içinde öğrenci seviyelerine göre seçim yapılabileceğimiz belli bir müfredat olması gerektiğini düşünüyorum.” ve “MEB programına devam eden öğrenciler için MEB’in müfredatını uyguluyorum. MEB dışı öğrencilerin seviyelerine ve fiziksel özelliklerine göre program belirliyorum”, C-4 “ABRMS ve Milli Eğitimin programlarında yer alan eserleri öğrencilerin seviyelerine ve fizyolojik özelliklerine göre belirliyorum”, S-3 “Enstrüman eğitimi ile birlikte solfej eğitimi, orkestrasyon ve düzenleme yapma gibi eğitimler de verilmekte”, S-4 “Kendi aldığımız eğitim ve çalgı metotlarına göre program belirliyorum” açıklamaları görülmektedir. MEB sertifika programı uygulayan özel kurs eğitimcileri belirli müfredata bağlı kaldıklarını fakat bazı sıkıntılar yaşadıklarını belirtmişlerdir. Bu müfredatın daha çeşitli ve esnek olması görüşünde olan eğitimciler bulunmaktadır. Özel okulların eğitimcileri çalgı eğitimi programında esnek olduklarını kendi müfredatlarını oluşturduklarını ifade etmektedirler.

Öğrencilerin Belirlenmesi

Eğitimciler temasının “Çalgı Eğitim Programı” alt temasının bir alt teması olan “Öğrencilerin Belirlenmesi” temasındaki cevaplar şöyledir; S-1 “Aile ile iletişim sağlıyor, bilgilendirme ve yönlendirme yaparak.” ve “İşitme testi yapıyoruz ve yeteneklerine seviyelerine göre yönlendirme yapıyoruz.”, S-2 “Her öğrenci melodika çalışması yapıyor. Böylece belirliyoruz.”, S-3 “Öğrencilerimizin fiziksel özelliklerine bakarak ve yakın oldukları enstrümanları tercih etmeleri konusunda yönlendirmeler yapılmakta. Eğitimi verilecek olan enstrümanların tarihi, teknikleri ve enstrümanların özellikleri hakkında kısa bilgilendirmeler yaparak tercihler alınıyor.”, S-4 “Öğrenci, veli seçiyor. Ama derslerde fark edilen öğrencileri biz yönlendiriyoruz.”. Çalgı seçme konusunda özel kurslar daha fazla seçeneğe sahip olmaktadır. Genellikle bu kurumlarda öğrencinin isteği önceliklidir. Bazı kurumlar kulak testi yapmaktadır. Öğrencinin fiziksel özelliklerini göz önüne alarak öğrenciyi yönlendiren kurumlar da mevcuttur.

Ek Çalışmaların Yapılması

Eğitimciler temasının “Çalgı Eğitim Programı” alt temasının bir alt teması olan “Ek Çalışmaların Yapılması” temasında, “özel müzik yeteneğe sahip olduğunu fark ettiğiniz öğrenciler için yönlendirme ve yapılanlar” sorusuna eğitimcilerin verdikleri cevaplar şöyledir; **C-1** “Yetenekli çocuklarımı genellikle çalgımın yer aldığı konserlere gitmesini, takip etmesini istiyorum. Uygun eğitim programlarına yönlendiriyorum. Belirli bir program belirleyip destekleyici çalışmalar yapıyorum” ve “Yetenekli olduğunu belirlediğim öğrencileri şayet yaşları uygun ise müzik okullarına (konservatuvar, güzel sanatlar lisesi) yönlendiriyorum”, **C-2** “Tekniklerini standarttın ilerisinde kaynak ve etütlerle destekliyorum” ve “Seviyelerinin biraz üstünde eserler vererek gelişmelerini sağlıyorum. Teknik çalışmalara daha fazla odaklanıyorum”, **C-3** “Çaldığı parçaların notalarını sesleriyle okutuyorum. Ezgi ritim çalışmaları yapıyorum ve farklı hocalar ile etkileşimli kulak gelişim egzersizleri yapıyoruz.” ve “Eğer isterlerse konservatuvar, güzel sanatlar lisesi gibi kurumlara gitmeleri yönünde teşvik ediyorum. Yetenekli çocuklarla daha akademik çalışmalar yapıyorum”, **C-4** “Eğitim programını hızlandırıp, ileri teknikler öğretiyorum” ve “Seviyelerine göre bir program belirleyip daha ilerlemeleri konusunda yardım ediyorum” **S-1** “Yeteneğine göre aile ile görüşüp yönlendirme yapılıyor”, **S-2** “Aile ile görüşme yapar, kurs, konservatuvar, güzel sanatlar lisesi hakkında bilgi verilir ve yönlendirme yapılır. Bu okulların uyguladıkları eğitim hakkında bilgi verilir”, **S-3** “Öğrenciyi daha iyi tanımaya çalışmaktan başlayarak sevdiği ilgi duyduğu, çalmak istediği müzik türüne göre gerekli bilgilendirmeleri yapıyorum. Becerilerini geliştirebileceği etüt ve eserler seçerek çalışma disipliniyi sağlamaya çalışıyorum. Gelişme gösterdikçe öğrencinin performansını sergileyebileceği küçük ve büyük organizasyonlarla görev almasını ve başarılarının geri bildirimini yaparak motive olmasını sağlamak diğer amaçlardandır”, **S-4** “Veliyi arayıp bilgi veriyoruz. Veli, öğrenci ve öğretmen beraber bir yol haritası çiziyoruz” ve “Sene başında yapılan tarama testi sonucunda belirlenen çocuklar için süreç belirliyoruz”. Özengen çalgı eğitimi sürecinde öğrencinin müziğe çok yeteneğinin olduğunu belirleyen çalgı eğitimcilerine neler yaptıkları sorulduğunda birkaç uygulama yaptıkları görülmektedir. Bir kısım eğitmen öğrenciye daha fazla ders, teorik bilgi, müzik tarihi bilgileri, etüt, egzersiz ve seviyesine uygun eserler vererek ilerlemesini sağladıklarını, bir kısım eğitmen koro, melodika ve solfej çalışmaları yaptıklarını, bir kısım eğitmen ise aileleri ile görüşerek çocuklarının yeteneği konusunda onlara bilgi verip mesleki eğitim (konservatuvar,

güzel sanatlar lisesi veya eğitim fakültesi vb.) alması konusunda yönlendirme yaptıklarını belirtmişlerdir.

Motivasyonun Sağlanması

Eğitimciler temasının “Çalgı Eğitim Programı” alt temasının bir alt teması olan “Motivasyonun Sağlanması” temasında eğitimcilerin verdikleri cevaplar şöyledir; **C-1** “*Küçük yaş gruplarında oyun ve şarkı içeren çeşitli aktiviteler yapıyorum. Büyük yaş gruplarında ise daha çok konuşarak onları motive ediyorum*”, **C-2** “*Özellikle küçük çocuklarda çıkartma (sticker) çok motive edici oluyor. Notalarına ve nota defterlerine yapıştırdığım çıkartmalar çok hoşlarına gidiyor*” ve “*Popüler şarkıları çalmaları konusunda ödül veriyorum. Küçük konserler düzenliyorum, onlara eşlik etmem çok hoşlarına gidiyor. Oyunlarla eğlenceli dersler geçirmelerini sağlıyorum. Sıkıcı buldukları teknik çalışmaları yaparlarsa bu şekilde motive ediyorum. MEB sertifikalı öğrenciler çok daha bilinçli oluyor, yeni sonatin vermem onları motive ediyor*”, **C-3** “*Genellikle küçük parça ve melodilerle başlatıyorum. Çalabilince “ben yapabilirim” duygusunu oluşturunca biraz daha zor parçalar vererek bunu da yapabilirsin diyorum. Kendine inanan çocuk elinden geleni yapıyor.*”, **C-4** “*Öğrencilerin yaş, cinsiyet ve ilgi alanlarına göre sevdikleri ve dinledikleri parçaları öğreterek motivasyon sağlıyorum*” ve “*Onlarla birlikte çalmam çok motive ediyor*” **S-1** “*Farklı şarkılar çaldırarak*” ve “*Ödül veriyorum*”, **S-2** “*Öncelikle öğrencilerimin ruh haline göre günlerinin nasıl geçtiğini öğreniyorum ve ne yapmak istediklerini soruyorum. Okul kurallarına uygun taleplerini gerçekleştirdikten sonra ders içeriğine geçiyorum.*”, **S-3** “*Etkinliklere katılabileceklerini ve arkadaşları ile birlikte müzik yapabileceklerini fark ettirerek*”, **S-4** “*Güzel iletişim ve neler yapabileceklerini doğru şekilde anlatarak*”. Araştırma kapsamında çalgı eğitimi veren öğretmenlerin öğrenci motivasyonu sağlama konusunda çok zengin yöntemleri bulunmaktadır. Öğrenciye sevdiği şarkıları çalmak ve çaldırmak, birlikte icra etmek, ödüller, motivasyon konuşmaları, dersleri eğlenceli yürütmek, konserler, pozitif tutum, değişik aktiviteler, öğrencinin ilgisini çekme ve çalgı derslerinden zevk almasını sağlama konusunda pozitif etki sağlamaktadır.

İyi Giden Yönler

Eğitimciler temasının “Çalgı Eğitim Programı” alt temasının bir alt teması olan “İyi Giden Yönler” temasında eğitimciler; **C-1** “*Çalışan öğrencilerim iyi bir seviyededir*”, **C-2** “*Çalgıya olan ilgi ile doğru orantılı, genellikle hızlı ilerlemek isteyen öğrencilerde çalışma ile ilgili bir sıkıntı yok*” ve

“5 yaşından 45 yaşına kadar öğrencilerim bulunmakta. Küçük yaşta çalgı öğrenmeye başlayan çocukların seviyeleri daha iyi oluyor. Öğrenciden öğrenciye değişmekle beraber öğrencilerimin seviyelerinden memnunum.”, C-3 “Çalışan, ödevlerini yapan hevesli öğrencilerimin seviyeleri oldukça iyi”, C-4 “Çalgısını seven öğrenciler bu konuda çok istekliler” ve “Seviyeleri çalışma ve ilgi durumlarına göre değişiyor. Ortalama olarak iyi bir seviyedeler”, S-2 “Eğitim alan özel kurslara giden öğrencilerimiz daha farklı seviyedeler”, S-3 “Okulumuz öğrencilerinin yaklaşık olarak 400’ü enstrüman eğitimi almış, halen devam etmekte veya almak istemektedir. Bu sayı okul ortalamasının oldukça üzerindedir.”, S-4 “Birçok öğrenci ödev yaparak gelir. Az sayıda isteksiz öğrenci vardır.” cevaplarını vermiştir. Özengin çalgı eğitimi veren kurs ve özel okul öğretmenleri öğrencilerin devam durumu, derslere hazırlıklı (çalışarak) gelmeleri ve seviyelerinin de büyük oranda yeterli olduğunu ifade etmişlerdir.

Ailenin Beklentisi

Eğitimciler temasının “Çalgı Eğitim Programı” alt temasının bir alt teması olan “Ailenin Beklentisi” temasıyla ilgili eğitimcilerin görüşlerinde C-1 “Kişiden kişiye değişkenlik gösteren bir konu. Kimi aileler profesyonel olarak ilerlemelerini belgeler ve sertifikalar ile resmileştirmeyi isterken, bazı aileler çocukların sadece çalgıyı hobi olarak düşünmelerini istiyor”, C-2 “Genel anlamda veliler, öğrencilerin eline çalgıyı aldığı dinleyenlerin keyif alacağı şekilde çalmasını bekliyorlar” ve “Bazı aileler bu eğitimi hobi olarak görüyor bazı aileler ise çocuklarının çok ciddi bir eğitim almasını istiyor. Yine bazı velilerde gördüğüm durumlardan biri çocuk kesinlikle istememesine rağmen onun çalgı eğitimi alması konusunda ısrarcı ve zorlayıcı olmaları” ve “Aileden aileye farklılık gösteriyor. Bazı veliler çocuklarının hobi olarak çalgı eğitimi almasını istiyor bazı veliler çocuklarının Mozart, Beethoven, Fazıl Say, İdil Biret gibi müzisyenler gibi olmalarını istiyor. Çok çabuk bir sürede çalgıyı iyi bir şekilde çalmaları yönünde yüksek beklenti içinde olabiliyorlar.”, C-3 “Velilerin beklentileri farklılık gösteriyor. Bazı veliler en iyisi benim çocuğum olsun derken bazıları gelsin gitsin diye düşünüyor” ve “Hemen çalgıyı öğrensin, kısa sürede eserleri icra edebilsin. Ailelerin genellikle istekleri çocuklarının kısa sürede çalgıyı iyi çalabilecek düzeye gelmeleri”, C-4 “Çocuklarının çalgı ve nota okuma konusunda ileri seviyede olmalarını bekliyorlar” ve “Çocuklarının bir hobisi olsun istiyorlar”, “Konser vermelerini ve şarkılar çalmalarını istiyorlar”.

S-2 “Bir çalgı çalmasını, öğrenmesini istiyorlar”, **S-3** “Aileler öğrencilerin mutlaka bir enstrüman çalması konusunda büyük beklentiler içerisinde olabiliyorlar. Ancak öğrencinin bu konudaki isteği, yeteneği ve disiplini doğru ortak noktada birleşmeyebiliyor. Herkesin enstrüman çalması değil, her öğrencinin kendi yetenekleri doğrultusunda yönlendirilmesi daha doğru olacaktır. Enstrüman çalan öğrencilerin aileleri genelde çocuklarını her konuda desteklemeye çalışıyor ve danışmanlık olarak yardımcı olmaya çalışıyorlar.”, **S-4** “Genellikle destekçiler. Onlar için çocuklarını sahnede görmek yeterlidir” yer almaktadır. Eğitimciler çalgı eğitiminde ailelerin beklentileri nelerdir sorusuna verdikleri cevaplar oldukça çeşitlilik göstermektedir. Bir grup veli için sertifika ve konserler öne çıkarken bir diğer grup için hızlıca eser çalabilecek seviyeye gelmesini istemektedir. Çocukları için çalgı eğitimini hobi olarak gören aileler yanında çok ciddiye alan hatta zorlayıcı olabilen velilerde bulunmaktadır. Çalgı eğitimi süreci hakkında daha az bilgisi olan veliler aceleci davranmakta çocuklarının usta müzisyenler gibi çalabilmesi beklentisi içinde olmaktadır. Bunun yanında bazı veliler çalgı eğitiminin çocuklarına katacağı ruhsal ve bilişsel olumlu etkilerin bilincinde olarak bu süreci desteklemektedir.

Öğrencinin Beklentisi

Eğitimciler temasının “Çalgı Eğitim Programı” alt temasının bir alt teması olan “Öğrencinin Beklentisi” temasında eğitimcilerden alınan cevaplar; **C-1** “Genelde çocuklar ailelerini yansıtır. Kimi öğrenciler daha popüler eserlerle çalışmaktan hoşlanıp etüt ve teknik çalışmalardan mutsuz olurken, kimileri gelişimleri için önemli olan programları takip etmekten hoşlanıyor” ve “Bazı öğrenciler belirli bir programda ilerlemek isterken bazı öğrenciler kendi dinledikleri türdeki parçaları öğrenmek ve çalmayı hedeflemektedir.”, **C-2** “Öğrenciler genellikle sevdikleri müziklere eşlik etmek ve öğrendiklerini sergileyebilmek için eğitim alıyorlar. Çeşitli konser ve etkinliklere katılarak motive oluyorlar.” ve “Yaşça büyük öğrenciler istedikleri eserleri çabucak çalabilme beklentisindedir. Keşke elimde sihirli bir değnek olsa isteklerini yerine getirebilsem. Sıfırdan başlayan çocuklar daha bilinçli, yavaş yavaş ilerleneceğini biliyor ve kabul ediyorlar. Genellikle bütün öğrencilerin beklentisi konser ve etkinliklerde yer almak”, **C-3** “Hiç çalışmadan istediğim her parçayı çalabileyim diyenler de var, piyano çalmayı, çalışmayı çok seven müziği aşık öğrencilerim de var. Hepsinin ortak noktası çalgı çalarken eğlenmek ve öğrenmek.”, **C-4** “Sevdikleri parçalara eşlik edebilmek ve konser verebilmek istiyorlar.” ve “Çalgılarıyla istedikleri eserleri doğru ve yanlışsız çalabilmek istiyorlar.”, **S-3** “Öğrenciler derslere geldiğinde enstrümanı

çalmak adına aceleci davranabiliyorlar. Sabırla çalışmaları tekrarlamaları ve bolca etüt yapmaları konusundaki disiplin zamanla oluşuyor. Bu disiplini ve sabrı öğrenen öğrenciler kendilerini geliştirerek becerilerini ortaya koyuyorlar.”, S-4 “Sahneye çıkabilmek.”. Öğrencilerin çalgı eğitiminde beklentileri hobi olarak görerek sahneye çıkmak, konser vermek, sevdikleri şarkıları çalmak yanında bu işi daha akademik olarak yapmak ve ilerleme kaydetmek isteyen öğrenciler de bulunmaktadır.

Öğrencilerin Devam Durumu

Eğitimciler temasının “Çalgı Eğitim Programı” alt temasının bir alt teması olan “Öğrencilerin Devam Durumu” temasındaki eğitimci görüşleri; **C-1** *“Dört yıldır birlikte çalıştığım öğrencilerim mevcut. Yeni başlayanlar da var. Bayram tatilleri ve özel durumlar dışında devamlılık göstermekteler.”*, **C-2** *“Öngörülemeyen bir durum olmadığı sürece her hafta dersler yapılmaktadır.”* ve *“Kış döneminde aksatmadan devam ediyorlar fakat bahar dönemi ile biraz devamsızlıklar başlıyor.”*, **C-4** *“Genellikle devamlılar.”*. Eğitimciler öğrencilerin çalgı eğitiminde büyük oranda devamlı olduklarını belirtmektedir.

Yaşanan Sorunlar

Eğitimcilere göre çalgı eğitiminde “Yaşanan Sorunlar”, *Aile Kaynaklı, Müfredat Kaynaklı, Öğrenci Kaynaklı ve Teknik Sorunlar* olmak üzere 4 alt tema altında toplanmıştır.

Aile Kaynaklı

Eğitimciler temasının “Yaşanan Sorunlar” alt temasının bir alt teması olan “Aile Kaynaklı” temada özel kurs **C-1** eğitimcisi *“Çocukların ve ailelerin istekleri birbirini tutmayınca yaşanan sistem oturtma zorlukları oluyor. Düzenli ve sistemli çalışmaya teşvik edilmeyen ama başarı beklenen çocuklar üzerlerinde kurulan baskı nedeniyle çalgıdan uzaklaşabiliyor.”*, **C-2** eğitimcisi *“MEB Müfredatı görmeyen öğrenciler kendilerini yormuyor, az çalışarak çok iyi çalabilmeyi isteyen öğrenci ve velilere rastlıyorum. Çalgı eğitiminin emek, çalışma ve disiplin istediğini öncelikle velilere anlatıyorum. Bazı çocuklar bunu önemsiyor. Disiplin önemli. Bazı veliler yalnızca hobi olarak görüyorlar, bu durumda büyük beklentiye girmemeleri konusunda uyarıyorum. Çocuğun kendi çalgısının olmaması konusu da sıkıntı yaratıyor.”* açıklamasıyla aile kaynaklı sorunları işaret etmiştir. Çalgı eğitiminde ailelerin önemi eğitimciler tarafından belirtilmektedir.

Müfredat Kaynaklı

Eğitimciler temasının “Yaşanan Sorunlar” alt temasının bir alt teması olan “Müfredat Kaynaklı” temada özel kurs C-2 eğitimcisi “*MEB Müfredatının yeniden gözden geçirilmesi gerektiğini düşünüyorum*”, C-3 eğitimcisi “*Derste hem solfej hem çalgı eğitimi veriyoruz, ders süresi böylece yarıya bölünüyor. Eğitimciler için bu durum yorucu oluyor*” demiştir. Özengen çalgı eğitiminde müfredat sıkıntısı yaşayan eğitimciler bulunmaktadır.

Öğrenci Kaynaklı

Eğitimciler temasının “Yaşanan Sorunlar” alt temasının bir alt teması olan “Öğrenci Kaynaklı” temada eğitimci görüşlerinde C-2 eğitimcileri “*Öğrencilerin seviyelerinin üstünde parçalara ve etütlere çok erken geçmek istemeleri*” ve “*Öğrenciler teknik çalışmaları önemsemeden hemen parça çalışmak istiyorlar*” ve “*Öğrencilerin doğru parmak ve bilek pozisyonlarını yerleştirmekte zorlanıyorum. Daha önce öğrencinin yanlış yerleşen pozisyonunu düzeltmek en sık karşılaştığım problem Bir diğer problem notaları öğrenmeleri; Notayı okumak yerine parçayı ezberlemek onlara daha kolay geliyor. Notaların isimleri ve değerleri gibi konular bazı öğrencilere sıkıcı ve zorlayıcı geliyor.*”, S-1 eğitimcileri “*Vücutlarını çok sıkıyorlar*” ve “*Çalgılara gerekli özeni, dikkati göstermiyorlar. Zarar verebiliyorlar*”, C-1 eğitimcileri “*Öğrencilerde en çok nota okuyamama ve doğru ritimde çalamama problemleri ile karşılaşıyorum*” ve “*Genellikle öğrenciler çabuk pes edebiliyorlar. Doğru çaldığı halde yanlış çaldığı hissine kapılabiliyorlar*”, S-2 eğitimcileri “*Parmak numaralarını algılamada, notaların vuruş değerini anlamada ve notaların dizek üzerindeki konumlarını anlamalarında güçlük yaşıyorum*” ve “*Öğrenciler seviyelerinin çok üzerinde eserler çalmak istiyorlar, bu konuda yoğun problem yaşıyorum*”, C-4 eğitimcileri “*Genellikle notaları öğrenmekte güçlük çekiyorlar ve entonasyon problem oluyor*” ve “*Öğrenme sürecinde sıkıntı yaşıyoruz, çabuk sıkılıyorlar*” ifadeleri dikkat çekicidir. Eğitimcilerin öğrenci kaynaklı sıkıntıları çeşitli olmakla birlikte çözüm odaklı çalışmalar ve ailelerin de desteği ile bu sıkıntıların daha aza indirgenmesi yolunda çalışmalar yapılmalıdır.

Ödev Yapmama Derse Hazır Gelmem

Eğitimciler temasının “Yaşanan Sorunlar” alt temasının bir alt teması olan “Öğrenci Kaynaklı” temanın alt teması olan “Ödev Yapmama Derse Hazır Gelmem” temasında eğitimcilerin görüşlerinde C-1 eğitimcisi “*Uzun yıllardır devam çalıştığım öğrencilerde sistem oturduğu için sınav dönemleri hariç sorun yaşamıyoruz. Ancak yeni başlayan yaşları küçük öğrencilerde pratik*

ve ödev alışkanlığında ailelerden daha fazla destek görmemiz gerekiyor.”, C-2 eğitimcisi “Bazı öğrenciler verilen ödevi sevmediklerinde aksatabiliyorlar”, C-3 eğitimcisi “Baştan beri hazırlıklı gelen öğrencilerim olduğu gibi her ders ödevini yapmayan iki üç haftada bir ödev yapan öğrencilerim de var”, C-4 eğitimcisi “Daha fazla çalışmalarını istiyorum fakat okullarındaki ödevler nedeniyle çalışamadıklarını söylüyorlar”, S-1 eğitimcisi “Çalgı eksikliği nedeniyle az çalışabiliyorlar”, S-4 eğitimcisi “Ödev konusunda yeterli bulmuyorum. Öğrenciler genelde tekrar yapmadan geliyorlar”, şeklinde sorunları ifade etmiştir. Eğitimcilerin özengen çalgı eğitiminde karşılaştıkları sorunların içinde öğrencinin derse hazırlıklı gelmemesi ve ödev yapmaması gelmektedir.

Teknik Sorunlar

Eğitimciler temasının “Yaşanan Sorunlar” alt temasının bir alt teması olan “Öğrenci Kaynaklı” temanın alt teması olan “Teknik Sorunlar” temasında eğitimciler teknik ve materyal sorunlarını dile getirilmiştir. C-3 eğitimcisi “Müziğin ana yapısı, nota bulma sıkıntısı, teorik bilgiler, doğru tutuş pozisyonu için gerekli olan çalışmaları ve eserleri öğretmekte zorlanıyorum”, S-1 eğitimcisi “Ders materyal eksiklikleri”, C-2 eğitimcisi “Teknik yetersizlikler ve materyal eksiklikler ileri dönemde problem olarak karşımıza çıkıyor” şeklinde sonuçlar elde edilmiştir. Eğitimcilerin yaşadıkları sorunlar arasında ders materyallerindeki eksikliklerde göze çarpmaktadır.

Sorunlara Yönelik Öneriler

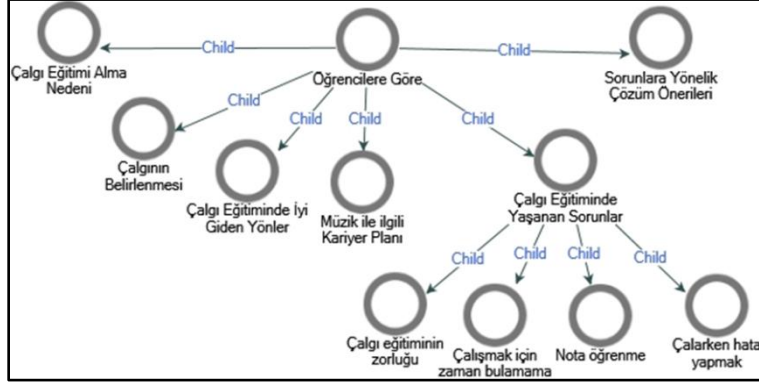
Eğitimciler temasının “Sorunlara Yönelik Öneriler” alt temasında eğitimcilerin kurumlarına göre görüşleri şöyledir; C-1 “Öğrenci ile iletişimimin bu sorunları kaldıracağını düşünüyorum. Öğrencilerin çalgı ile yaşadığı zorlukları en güzel şekilde onları motive ederek aşma gerekliliğine inanıyorum” ve “Öğrencilerin daha rahat ve keyif alacağı eserler seçip ona yapabileceğini göstermek ve daha başarılı olabilmek ve istediği eserleri çalabilmesinin yolunun sabırla teknik çalışmalardan geçtiğini aşmak”, C-2 “Öğrencilerimi her zaman çalışmalarında sabırlı olmaları ve dinlemeyi de ön planda tutmaları konusunda uyarmaktayım. Öğrenci ile iletişimimin bu sorunları kaldıracağını düşünüyorum. Öğrencilerin çalgı ile yaşadığı zorlukları en güzel şekilde onları motive ederek aşma gerekliliğine inanıyorum” ve “Öğrencilere solfej ve müzik tarihi gibi dersler veya çalıştaylar yapılabilir. İçinde seçenekler olan ortak müfredat hazırlanabilir. Öğrencinin her yıl öğreneceği eserlerin, teknik çalışmaların, gamların yer aldığı bir sınıflandırma olabilir. Özengen çalgı eğitim kurumları için hazırlanacak böyle bir çalışmada seve seve yer

alırım”, **C-3** “Başta veliye bu durumlardan söz edip, doğru teknik, nota okuyarak daha profesyonel ve kalıcı eğitim vermek istediğimden bahsedip bunun için eser seçimine dikkat edilmeli. Nota okuma çalışmaları yapılmalı süreç ve yolumuz hakkında konuşup sorunları en aza indirmeye çalışıyorum” ve “Millî Eğitim Bakanlığının sınav müfredatını gözden geçirmesi iyi olur diye düşünüyorum. İstenen eserler bazı öğrenciler için çok ağır olabiliyor. Derslerde hem çalgı hem solfej, müzik teorisi gibi eğitimleri verdiğimiz için sıkıntı yaşıyoruz. Müfredatın daha esnek olması daha iyi olabilir. Özel kurslara bakanlığın destek sağlamasını temenni ediyorum.”. **C-4** “Çalgıyı çalışmanın daha eğlenceli bir hale getirilmesi” ve “Çalışmanın ne kadar önemli olduğunu anlatıyorum, eğer aynı şekilde devam ederse kursu sonlandırabiliyorum” ve “Öğrencilerin ve ailelerin çalışma programı yapmaları ve çalgı eğitimi için zaman ayırmaları”

S-1 “Araştırma ödevleri vererek, sorumluluklarını geliştirerek devamlılık sağlanabilir”. **S-2** “Çalmak istedikleri eserlerin temelde hangi nitelik ve donanımdaki kişiler tarafından nasıl seslendirildiğini ve çalışıldığını videolar izleterek, çalışma yönteminin rutininden bahsederek çalgı çalmanın önemini sanatçı olabilmenin özverili ve odaklı çalışmalardan geçtiğini aktarmak gerekmektedir”, **S-3** “Bu öğrenciler için bireysel rehberlikler yapılmakta ve empati duygusu aşılarmaya çalışılmaktadır. Öğrencinin güvenini kazanarak çeşitli kurallara uyması ve belli sınırlar içerisinde davranışlarını yönlendirmesi konusunda ilgi gösterilmelidir. Başkalarını engelleyici davranışlardan uzak tutmak adına işbirlikçi yöntemlere dahil olabileceği etkinlikler veya performanslar düzenlenebilir. İletişimin açık olduğu bir sohbette sorunların daha kolay çözülebileceği ve saygının önemi vurgulanmalıdır.”. Eğitimcilerin sorunlara yönelik çözüm önerilileri değerli görüşler içermektedir. Özel kurs eğitimcileri müfredatın daha esnek ve çeşitli olması ve yeniden yapılandırılması gerektiği düşüncesini önermektedirler. Öğrencilerin çalışma disiplini edinmeleri konusunda ailelerin desteğini istemektedirler. Çalgı eğitimine başlamadan önce aileye ve çocuğa bu sürecin nasıl olacağı, zorlukları ve çalışmanın önemi hakkında bilgi verilmesi de önemli bir görüştür. Kendilerine ait çalgı edinmeleri ve ona iyi bakmaları ve korumaları konusunda bilinçlenmeleri de görüşlerden bir diğeridir. Ailelerin de öğretmenle iletişim halinde olması diğer bir öneridir. Bakanlığın özel kurslara daha fazla maddi ve manevi destek sağlaması eğitimcilerin beklentisidir.

Öğrencilere Göre

Araştırma yapılan kurumlardan elde edilen verilerin analizi sonucunda “Öğrencilere Göre” üçüncü ana teması Şekil.3'te gösterildiği gibi, *Çalgı Eğitimi Alma Nedeni*, *Çalgının Belirlenmesi*, *Çalgı Eğitiminde İyi Giden Yönler*, *Müzik ile İlgili Kariyer Planı*, *Çalgı Eğitiminde Yaşanan Sorunlar* ve *Sorunlara Yönelik Çözüm Önerileri* olmak üzere 6 alt tema altında toplanmıştır.

Şekil 3. Öğrencilere göre.

Çalgı Eğitimi Alma Nedeni

Öğrenciler alt temasının “Çalgı Eğitimi Alma Nedeni” alt temasında öğrencilerin özel kurs veya özel okul öğrencisi olması fark etmeksizin öğrencilerin verdikleri cevapların ortak olduğu görülmüştür. Öğrencilerin cevapları şöyledir;

- Ben istedim (114 öğrenci)
- Arkadaşım çaldığı için
- Ailem istedi
- Öğretmenim istedi

Öğrencilere çalgı çalma nedenleri ile ilgili verdikleri yanıtlarda büyük çoğunluk kendilerinin istediğini göstermektedir. Ancak özel okullarda öğretmenlerin de öğrenciyi teşvik ettiği sonucuna ulaşılmıştır. Ailesinin ve arkadaşlarının etkisi ise daha az olduğu gözlemlenmektedir.

Çalgının Belirlenmesi

Öğrenciler alt temasının “Çalgının Belirlenmesi” alt temasında öğrencilerin verdikleri cevaplar incelendiğinde cevapların ortak olduğu görülmektedir. Ortak cevaplar haricinde bir öğrenci “Ağabeyim çalıyor o yüzden seçtim.”, diğer bir öğrenci “Evde keman olduğu için.” cevabını vermiştir. Kurum ayırt etmeden öğrencilerin cevapları aşağıda gösterilmiştir;

- Ben istedim (75 öğrenci)
- Arkadaşım çalıyor o yüzden seçtim
- Ailem istedi
- Geldiğim kurs/okul uygun buldu

Öğrenciler çalgılarının belirlenmesi konusunda çoğunlukla kendi seçimleri olduğunu belirtmektedir. Bu konu genellikle olumlu sonuçlar verse de çalgının öğrencinin fiziksel yapısına uygun olmadığı durumlarda yaşanan sıkıntılar karşımıza çıkmaktadır.

Çalgı Eğitiminde İyi Giden Yönler

Öğrenciler alt temasının “Çalgı Eğitiminde İyi Giden Yönler” alt temasında özel kurs öğrencilerinin cevapları başlıca şöyledir;

- *İstediğim ve sevdiğim parçaları çalabilmek*
- *Öğretmenim çok iyi biri*
- *Başarmak güzel bir duygu*
- *Beni mutlu ediyor*
- *Konserlere çıkmak güzel, alkışlanmak hoşuma gidiyor*
- *Öğretmenimi çok seviyorum*
- *Güzel Sanatlar lisesine girdim*
- *Çalgımı seviyorum*

Özengen klasik müzik çalgı eğitimi veren özel kurs öğrencilerine yapılan ankette bu eğitimde güzel giden yönler sorusunda öğrenciler için öğretmenlerinin ne kadar önemli olduğu görülmektedir. Birebir yapılan bu eğitimde öğrencinin öğretmeni ile iyi bir etkileşim ve iletişimde olması çalgı eğitimini pozitif yönde etkileyerek, öğrencinin mutlu olmasını, uzun soluklu bir süreç olmasını ve zorlukları öğretmenin desteği ve sabrı ile aşmasını sağlayacaktır. Ödevlerini yapma konusunda ve derslere gelme konusunda istekli olacaktır. Ayrıca çalgısı ile sevdiği parçaları çalabilmesi öğrenciler için olumlu yönlerden bir diğeridir. Çalgısını öğrenmeye başladığında bildiği şarkıların çalmak için çabalayan ve bunu başaran öğrenciler büyük zevk almakta, öğretmenlerine, ailelerine ve arkadaşlarına bu başarılarını sergileyerek kendi kendine bir şeyler başarmanın gururunu yaşamaktadırlar. Kursların yaptığı konserlerde yer almak yine öğrenciler için motivasyon sağlamaktadır. Öğrenci çalgısına verdiği emeğin sonucunda performansını dinleyicilere sergilemesi ve sonucunda alkış ve beğeniyle karşılanması mutluluk kaynağı olacaktır.

Öğrenciler alt temasının “Çalgı Eğitiminde İyi Giden Yönler” alt temasında özel okul öğrencilerinin cevapları şöyledir;

- *İstediğim şarkıları çalabilmek*
- *İyi çalışıyorum ve iyi çaldığımda ailem ve öğretmenim beni seviyor*
- *Çalmayı çok seviyorum*
- *Notaları öğrenmek ve çalmak*
- *Özgüvenim gelişti, konserlere ve etkinliklere katıldım*
- *Bir müzik grubunda yer almak*
- *İstediğim şarkıyı çalınca motive ve mutlu oluyorum*
- *Öğretmenimi çok seviyorum*
- *Müzikle daha mutluym*
- *Çalgı eğitimi sürecinde çok ilerlemem*

Özengen klasik müzik çalgı eğitimi veren özel okul öğrencilerine yapılan ankette ise daha çeşitli, nitelikli ve spesifik yanıtlar gözlenmektedir. Bunun nedeni kurs öğrencilerinin genellikle küçük

yaşlarda yer alması diğer taraftan özel okul öğrencilerinin orta okul sınıflarında katılım göstermeleri olarak açıklanabilir. Öğrencilerin verdiği yanıtlarda yine öğretmenlerini sevmeleri önemini korumakla birlikte ergenliğe girme ve yaşama sürecinde çalgı eğitiminin onlara sağladığı pozitif duygusal etkiler de mevcuttur. Kendilerini mutlu, huzurlu, neşeli hissetmeleri yanında başarıya motivasyonu, odaklanma ve özgüven gelişimi gibi sonuçlar elde ettiklerini belirtmişlerdir. Yoğun bir eğitim programı içinde öğrenciler çalgı dersleriyle rahatlamakta ve zevk aldıkları bir uğraş ile nefes almaktadırlar. Özel okullarda öğrencilerin isteklerine ve yeteneklerine göre (spor, çalgı eğitimi, resim vb.) yönlendirilen sosyal etkinlik ve kulüp dersleri bu sürecin verimini de olumlu yönde etkilemektedir.

Müzikle İlgili Kariyer Planı

Öğrenciler alt temasının “Müzikle İlgili Kariyer Planı” alt temasında özel kurs ve özel okul öğrencilerinin cevapları aşağıda gösterilmiştir;

Özel Kurs

- *Evet isterim (13 öğrenci)*
- *Hayır istemem (9 öğrenci)*
- *Henüz karar vermedim (18 öğrenci)*

Özel Okul

- *Evet isterim (21 öğrenci)*
- *Hayır istemem (42 öğrenci)*
- *Henüz karar vermedim (49 öğrenci)*

Öğrencilerin kariyer planlarında müziği meslek olarak yapmak isteyip istemedikleri sorusuna verilen cevaplar yukarıda analiz edilmiştir. Henüz karar vermeyen ve kesinlikle istemeyenlerin yanında isteyen öğrencilerde mevcuttur. Mesleki eğitim almaya istekli ve yetenekli öğrenciler için teşvik ve imkân sağlanması, yol gösterilmesi araştırmanın çözüm önerileri bölümünde verilecektir.

Çalgı Eğitiminde Yaşanan Sorunlar

Öğrenciler alt temasının beşinci alt teması “Çalgı Eğitiminde Yaşanan Sorunlar”dır. Bu alt temada kurumlara göre öğrencilerin verdikleri cevaplar şöyledir; **C-2** “Şarkıyı çalarken bir anda yanlış yapmak”, **C-3** “Ailem başka şeyler yapmamı istiyor”, **C-4** “Başta ailem istememişti”, **S-2** “Öğretmenim ayrıldığı için ben de çalgı eğitimini bıraktım. Artık evde kendim çalışıyorum.” ve “Çalgımı sevmiyorum” ve “Her şeyi bir anda başarmak istediğimden dolayı sinirlenip hiçbir şey yapamadığımı düşünüyordum ve çalgımı şimdilik bıraktım” ve “Annemin öğretmenim olması”, **S-3** “Çok stres olmam” ve “Çalamayınca üzülüyorum” ve “Öğretmenim ben çalarken ritim vuruyor o zaman çalamıyorum”, **S-4** “Ailem pek istemiyor” ve “Çalmak istemiyorum ve sevmiyorum”. Öğrenciler yaşadıkları sorun olarak bu eğitimi zorla veya istemeyerek aldıklarını belirtmişlerdir.

Ailesinin zoruyla veya çalgısını sevmeyerek yapılan bu eğitim faydadan çok öğrenci için bazen bir katlanılması zor bir duruma dönüşebilir.

Çalgı Eğitiminin Zorluğu

Öğrenciler alt temasının bir alt teması olan “Çalgı Eğitiminde Yaşanan Sorunlar” temasının alt teması “Çalgı Eğitiminin Zorluğu” temasıdır. Bu temayla ilgili öğrencilerin verdikleri cevaplar C-1 “İki eli birleştirerek çalmak zor”, C-2 “Bazen çok zorlanıyorum” ve “Parmaklarım acıyor (2 öğrenci)”, C-4 “Parmaklarım acıyor (3 öğrenci)”, S-1 “Arşe tutarken kolum ağrıyor” ve “İlk başlarda ses çıkarmakta zorlandım, çok zordu” ve “Nefes problemi yaşadım”, S-2 “Sadece gitarda bare yaparken zorlanıyorum” ve “Parmaklarımın acıması ve zorlandığım zamanlar da oldu”, S-3 “Aynı anda iki elle birlikte çalmakta zorlanıyorum” ve “Ellerim, parmaklarım acıyor (3 öğrenci)”, S-4 “Teller parmaklarımı acıtıyor (7 öğrenci)” olmuştur. Öğrencilerin çalgı eğitiminin özellikle başlangıç seviyesinde fiziksel zorluklar yaşadıkları görülmektedir. Yorulmaları, iki eli birleştirerek koordinasyon sağlama sıkıntıları, nefes problemleri, parmaklarının acıması, ağrması gibi sıkıntılar yaşayan öğrenciler arasında en çok sevilen ve popüler bir çalgı olan gitarda bu problem daha fazla karşımıza çıkmaktadır.

Çalışmak İçin Zaman Bulamama

Öğrenciler alt temasının alt teması olan “Çalgı Eğitiminde Yaşanan Sorunlar” temasının “Çalışmak İçin Zaman Bulamama” bir alt temasıdır. Bu temada öğrenci cevapları şöyledir; C-1 “Çalışmak için vakit bulamıyorum ve ilerleyemiyorum”, C-2 “Çalışacak zaman bulamıyorum”, C-3 “Zaman bulamıyorum az çalışabiliyorum”, C-4 “Çalışacak zaman bulamıyorum” S-1 “Çalgıma yeterince vakit ayıramamak”, S-2 “Bu aralar çok fazla çalışamıyorum”, S-3 “Okul ödevleri ve sınavlar nedeniyle çalgıma çalışmaya zaman ayıramam”, S-4 “Çalışmaya vakit bulamıyorum”. Öğrencilerin en çok yaşadıkları problemlerden bir tanesi çalgılarına yeterince zaman ayıramamaları olmaktadır.

Nota Öğrenme

Öğrenciler alt temasının bir alt teması olan “Çalgı Eğitiminde Yaşanan Sorunlar” temasının alt teması “Nota Öğrenme” temasıdır. Bu temada yer alan öğrenci cevapları; C-1 “Notalar karışık”, C-2 “Notaları öğrenmek zor”, C-3 “Notaları öğrenmekte zorlandım”, C-4 “Notaları öğrenmekte zorlanıyorum”, S-2 “Bazen karışık notalarda zorlanıyorum”, S-3 “Notaları çok unutuyorum”, S-

4 “Bazen notaları ayırt etmekte zorlanıyorum” ve “Notaları okumakta zorlanıyorum”. Öğrencilerin çalgı eğitiminde zorlandıkları konulardan biri nota öğrenme konusudur. Kurs ve okul yönetimi ve eğitimcilerinin bu soruna önem göstermeleri gerekli olduğu görülmektedir.

Çalarken Hata Yapmak

Öğrenciler alt temasının bir alt teması olan “Çalgı Eğitiminde Yaşanan Sorunlar” temasının alt teması “Çalarken Hata Yapmak” temasıdır. Bu temada öğrenci cevapları; C-2 “Şarkıyı çalarken bir anda yanlış yapmak”, C-3 “Doğru sesi bazen bulamıyorum”, S-2 “Bazen parçaları unutuyorum”, S-4 “Çalamamak” ve “Çalamadığım, yanlış çaldığımda moralim bozuluyor”. Çalgı eğitimi alan öğrenciler performans sergilerken yanlış nota çaldıklarını ve ezber sıkıntıları yaşadıklarını ve üzüldüklerini belirtmektedirler.

Sorunlara Yönelik Çözüm Önerileri

Öğrencilere göre çalgı eğitiminde “Sorunlara Yönelik Çözüm Önerileri” temasında öğrencilerin kurumlarına göre verdikleri cevaplar şöyledir;

C-1

- Çok çalışmalıyım
- Program yapmak
- Notaları çalışmalıyım

C-3

- Daha çok çalışmalıyım
- Ailemle konuşmak

S-1

- İki eli ayrı çalışmak
- Bazı hobilerimden vazgeçerek çalgımı daha çok çalışabilirim

S-3

- Kendime güvenmek
- Çalgıma daha çok zaman ayırmak

C-2

- Yanlış yapınca kimseye belli etmeden devam etmek
- Çalışma programı hazırlamak veya notalara çalışmak
- Çok çalışmak

C-4

- Çok çalışmak
- Parmaklarımın acısı zamanla geçecek, alışacağım. Sabretmek gerek

S-2

- Sınava gireceğim için şimdilik çalgı eğitimini bıraktım. Seneye yeni bir kursa başlamak isterim ya da bir hocanın öncülüğünde kendimi geliştirmek isterim
- Düzenli olarak nota çalışmak
- Kendimi rahatlatmak ve nota nota ilerlemek
- Çok çalıştım ve artık parmaklarım acımıyor

- *Ellerim acıdığı için ara sıra çalışmak*
- *Ritim çalışmalıyım*

S-4

- *Etüt ve gamları çalışmamak*
- *Daha çok çalışmak*
- *Yedek kamış bulundurmak*
- *Çalmayı ne olursa olsun bırakmamak*
- *Ellerim küçük, basketbol oynayarak büyüteceğim*

Öğrencilerin çalgı eğitiminde yaşadıkları sorunlara yönelik çözüm önerileri bu eğitimin ne kadar yararlı olduğunu gözler önüne sermektedir. Spesifik konularda çözüm önerileri onların ne kadar bilinçli ve çözüm odaklı olduklarını işaret etmektedir. Sorunları daha çok çalışarak, vakit, emek harcayarak ve disiplinli bir çalışma ile yenebileceklerine inanan öğrenciler çoğunluktadır. Çalgı eğitimine zorla devam eden isteksiz öğrenciler de bulunmaktadır.

Özengen Klasik Müzik Çalgı Eğitiminde Karşılaşılan Problemler ve Çözüm Önerileri

Bir müzisyenin çalgısını icra ederken dinleyicilerde bıraktığı etki büyüktür. Çalgının tınısıyla eserin canlanması ve dinleyenin ruhuna ulaşması müzik sanatının en güzel unsurlarından birisidir. Bu performansların öncesinde uzun hem zorlu hem de zevkli bir eğitim süreci yer alır. Çalgı eğitimine başlayan öğrencileri ilk şaşırtan ve endişelendiren de bu zorlu yönüdür. Oysa o güzel ezgileri çalgıyla icra etmek ne kadar da kolay görünüyordur.

Her çalgının kendine özgü zorlu yönleri vardır ve başlangıç dönemi bıktırıcı ve sıkıcı olabilmektedir. Doğru tutuş pozisyonu sağlamak, egzersiz yapmak, doğru entonasyon, üfleme çalgıların nefes çalışmaları ve bir süre baş dönmesi sıkıntıları ve ses elde etmek için uğraşlar, yaylı çalgılarda düzgün arşe çekebilmek, gitarın tellerinin parmakları acıtması ve piyanoda iki elin koordinasyonu bir de üstüne notaları öğrenmek ayrıca özellikle yaylı çalgıların ve gitarın akordunu yapmak gibi birçok zorluk bu süreci olumsuz yönden etkileyebilir. Öğrenci bu zorlu süreci öğretmenini ile aşacaktır. İhtiyacı olan şey sabır ve emek vermektir. Öğretmenin kendini ve çalgıyı sevdirmeye çabası, motivasyonu, pozitif dönütleri, anlayışlı olması, zevkli ders iklimi ve empatik yaklaşımı öğrenciyi çalgı eğitimine bağlayarak pes etmesini veya derslere isteksizce gelmesini en aza indirecektir. Yapılan bu araştırmada özellikle çocuklar için öğretmenlerinin ne kadar önemli olduğu görülmüştür, hatta öğretmenini ayrıldığı için artık derslere devam etmek istemeyen ve ayrılan öğrenciler olmaktadır. Öğrencilerin çalgı eğitiminde iyi giden yönler arasında öğretmenini sevdiğini belirttikleri cevaplar konunun önemini ortaya koymaktadır. Çalgıda

başlangıç seviyesini geçirerek, doğru tutuş pozisyonu başta olmak üzere notaların da yerlerini öğrenmeye başlayınca iş biraz daha zevkli hale gelmektedir. Artık öğrenci, çalgısı ile küçük ve basit melodiler çalabilmekte ve bu durum hem kendisi hem de çevresindekiler tarafından beğenildiğinde başarmanın keyfini çıkarmaya başlamaktadır. Sevdiği şarkıları öğrenmek için çabalaması ve başarmanın sevinci ile öğretmenine, arkadaşlarına ve ailesine icra etmesi ve takdir görmesi çok değerlidir. Öğrencinin üstesinden gelmesi gereken bir diğer konu ise müziğin yazısı olan notaları öğrenmesidir. Yapılan araştırmada karşılaşılan sorunların başında öğrenciler ve öğretmenler için notaların öğrenilmesinin yer aldığı görülmüştür. Bu sorun için de birçok yöntem kullanılabilir. Renkli kalemler, renkli stickerlar, başlarda notaların üstüne isimlerini yazmak, nota defterinde yapılacak çalışmalar ve bunları destekleyen zevkli ödevler, nota değerleri ve sus işaretleri için akılda kalıcı benzetmelerle nota yazısı öğrencinin kafasını karıştırmadan yavaş yavaş öğretilir. Öğrencinin acele ederek nota okumasını beklemek onun çalgı eğitiminden zevk almasını engelleyebilmekte ve zorlayabilmektedir. Okuma yazmayı da kısa bir sürede öğrenmediğimizi unutmayalım. Ayrıca her öğrencinin yapabilme kapasitesinin farklı olduğunu da unutmamak gerekir. Eğitim kurumunda ek olarak solfej dersi verilmiyorsa bu görevde çalgı öğretmenine düşmektedir. Çalgı dersinde nota öğretmeye zaman ayrılması ileride öğrencinin sıkıntı yaşamasını, kulaktan çalmaya yönelmesini önleyebilir. Çalgıya başlangıç seviyesinde öğrencinin çabuk yorulacağı göz önüne alınıp dinlenme esnasında nota öğretimi yapılabilir. Yine de en iyi uygulama, çalgı eğitimi veren kurumların öğrencileri yaş gruplarına ayırarak nota eğitimi, teorik bilgi, bona nota okuma gibi çalışmaları kapsayan toplu solfej dersi vermesidir. Çalgı eğitiminin en önemli sürecini oluşturan başlangıç seviyesi öğretmenin dikkatli ve özenli eğitimi ile geçirilmelidir. Yanlış vücut postürü, tutuş, parmak ve üfleyiş pozisyonlarının yerleşmemesi önemlidir. Öğrenciye çalgısını nasıl koruyacağı anlatılmalı, bakımı ve temizlemesi ile ilgili bilgi verilmelidir. Çalgının akort edilmesi konusunda dijital aletlerden (tuner, akıllı telefonlara indirilen akort uygulamaları gibi) yararlanabilmesi için öğrenci ve ailesine bilgi verilebilir. Derslerde uygulamalı eğitim yanında teorik bilgi, klasik müzik terminolojisi, sevilen ve bilindik eserleri dinlemesi için internet sitelerinin bilgilerinin verilmesi, yaşadığı şehirde yapılan konserlere gitmesi için teşvik edilmesi öğrencinin müzik kültürünü geliştirecektir.

Özengin çalgı eğitiminde en çok karşılaşılan problemlerden biri de öğrencilerin çalışmak için zaman bulamaması, derslerinden dolayı çalgılarına yeterince zaman ayıramamasıdır. Bu konu ile ilgili aile, öğrenci ve eğitimci bir zaman çizelgesi hazırlayabilir, günlük çalışma program

motivasyonu ile yönlendirme yapabilir. İlk başlarda kısa sürelerden oluşan (örneğin 10-15 dakika) günlük çalışma süresi, çalışma disiplinin oluşmasıyla yavaş yavaş artırılmalı ve veliye konunun önemi (düzenli çalışmanın sağlanması, çalgıdaki parmak ve kas hafızasının geliştirilmesiyle kalıcı başarı sağlanması gibi) açıkça belirtilmelidir. Bu uygulama öğrencinin bütün akademik yaşamında zaman programı yapabildiğini de sağlayacaktır. Önemli olan çalgı eğitiminin başlangıcında öğrenciyi kazanmak ve eğitimine devam etmesini sağlamaktır. Maalesef bireye göre değişse de birkaç dersten sonra eğitimi bırakmak isteyen, derse gitmek istemeyerek türlü bahaneler öne süren öğrenciler az değildir. Amaç, küçük adımlarla başlayıp ilerleyen bu süreçte sabır ve emek harcayarak başarının geleceğini öğrencinin görmesidir. Bu süre kişiden kişiye farklılık gösterebilir, öğretmenin de sabırlı olması öğrencinin durumuna göre ödev vermesi ve zorlayıcı olmadan hoş görü ile motivasyonunu sağlaması önemlidir. Öğrencinin derslerden zevk alması ve severek derse gelmesi özengen çalgı eğitimin sürekliliği için gereklidir. Özellikle küçük yaş gruplarında yapıştırmalı teori kitapları, renklerle, oyunla ve şarkılarla çalgısını sevdirmek önemlidir.

Özengen çalgı eğitiminin öğrenci için en fazla motive edici ve arzulanan faaliyeti konser ve etkinliklerde yer almasıdır. Güzel kıyafetler giyerek verdiği emeği dinleyicilere sergilemesi ve sonunda alkış ve beğeni ile karşılanması öğrencinin özgüvenli bireyler olmasını sağlarken mutluluk ve başarıya duygularını perçinleyecektir. Konser seremonisi ve adabı hakkında bilgi edinecektir.

Araştırmada karşılaşılan bir diğer konu özel yetenekli öğrencilerin durumudur. Özengen çalgı eğitimine başlayan ve yetenekli olduğu belirlenen, iyi müzikal kulağa sahip olan çocuklar için yapılanlar sorulduğunda bir kısım eğitimcinin müzik eğitim kurumlarına yönlendirdiği bazı eğitimcilerin ise daha çok ilgilendiklerini ve ilerlemeleri için daha yoğun program uyguladıklarını belirtmektedirler. Bu özel öğrencilerin ailelerine, çocuklarının sahip olduğu yetenekle ilgili bilgilendirme yapılarak, yol göstermek yararlı olacaktır. Yetenek bir hediyedir ve çok az bireye bahşedilmiştir dolayısıyla heba edilmemesi gerekli bir özelliktir. Böyle yetenekli bir öğrencinin içinde yanan müzik sevgisi ve isteği de varsa yaşlarına göre konservatuvar, eğitim fakültesi ve müzik liselerine yönlendirilmesi geleceğin sanatçıları kazanmak için önemli bir adımdır. Özel yetenekli öğrenciler için burs verilebilir. Özellikle özel okullar, akademik yönden başarılı veya sporcu ve yetenekli öğrencilere burs vermektedir. Yetenekli ve başarılı çalgı icra eden öğrenciler için de aynı uygulamanın yapılması okullarının vizyonunda ve tercih edilmelerinde rol oynayacaktır. Özel kurslar da maddi olanakları doğrultusunda bursluluk verebilirler. Araştırmaya katılan bir kursun kimsesiz çocuklar için her yıl belli bir kontenjan ayırmaları takdire şayandır ve

örnek bir uygulamadır. Kimsesiz çocuklar içinde özel yetenekli öğrencilerin keşfedilmesi ve eğitim alması için MEB tarafından yetenek taramaları yapılması büyük yarar sağlanabilir. Ayrıca her yıl yapılan önce şehir bazında düzenlenen ve kazananların bölge bazında yarıştığı okul sporları karşılaşmaları ve kulüp karşılaşmaları müzik yarışmaları şeklinde de uygulanabilir. Örneğin Eskişehir özengen çalgı eğitimi veren kurs ve okulların öğrencileri arasında yaylı, piyano, gitar ve üflemeli çalgılar dallarında katılacakları bir yarışma yapılabilir. Sanat sevgisi ve ilgisi olan şehrin iş insanları ve özel kurumlar böyle bir organizasyona destek vermek isteyecektir. Bu organizasyonun ilgi ve talep görmesi sonucunda yayılarak ülke genelinde istekli özengen eğitim kurumlarında katılım sağlayarak yaygınlaşacaktır. Ayrıca isteyen kurumların katılacağı karma konser, orkestra konseri gibi etkinlikler kurumları, dolayısıyla eğitimci ve öğrencileri de birbirine yakınlaştıracak ve daha çok dinleyici kitlesine ulaşmayı sağlayacaktır. Yetenekli fakat çalgı alamayan öğrencilere hayırsever kişiler ve sanata destek olmak isteyen kurumlar bu öğrencilerin müzik hayatına devam etmeleri için destek olabilirler.

Müfredat yine dikkat çekici bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. Kurs eğitimcileri MEB müfredatını uygulamaya çalışsalar da bazen sorular yaşadıklarını ifade etmektedirler. Eğitimciler, eğitim programının esnek, çeşitli ve güncellenerek yapılandırılması gerektiğini ve böyle bir talep olduğunda bilgi ve tecrübeleriyle çalışma içinde yer almaktan çok mutlu olacaklarını belirtmişlerdir. Kurslar ayrıca ortak bir müfredat kullanılması yönünde isteklerini dile getirmişlerdir. Eğitimcilerin zümrelere (piyano zümresi, keman zümresi gibi) ayrılıp kendi eğitim materyallerinden sentez yaparak müfredat oluşturabilirler. Her öğrenci farklı olduğu ve birebir eğitim yapıldığı düşünülürse tabii ki ortak bir eğitim programının olması doğrudur fakat seçenekli olmalıdır. Öğrencinin seviyesine göre çalgı repertuarındaki eserler için seçenek verilmeli alt seviyede ve üst seviyedeki öğrenciler için etüt, egzersiz, gam ve eserler müfredata eklenebilir. Özel okulların çalgı müfredatını genellikle çalgı dersini veren eğitimci belirlemektedir ve sıkıntı yaşamadıklarını belirtmektedirler. Milli bayram ve özel günlere yönelik çalışmalar yapılarak öğrenciler performans sergilemekte ayrıca düzenli olarak resital ve konserler vermektedir. Okul tanıtım toplantılarında çalgılarıyla küçük konserler de düzenlemektedirler.

SONUÇLAR

Eskişehir'de özengen çalgı eğitimi veren MEB onaylı kurslar ve özel okulların incelendiği bu araştırmada bilinçli ve katılımı yüksek bir eğitim sağlandığı görülmektedir. Araştırmaya dahil

edilen kurslar hem binanın fiziksel yapısı hem de eğitim programı ve katılım oranlarıyla iyi bir eğitim sağlamaktadırlar. MEB onaylı olmalarının bu kurumlarda etkisi büyük olmaktadır. Gerekli şartları sağlayarak alınan bu onay kalitenin artmasını etkilemektedir. Aileler bilinçli ve ilgilidir. Çalgı eğitiminin çocuklarına katacakları yararları düşünenler yanında yalnızca vakit geçirmesini isteyen veliler olsa da bunlar azınlıktadır. Yöneticiler muhtemelen ticari kaygılar yaşamaktadırlar fakat hiçi biri bunu sorunlar kısmında dile getirmemiş, talebin fazla ya da yeterli düzeyde olduğunu verdikleri eğitimin gelecek nesiller için ne kadar yararlı olduğunu vurgulamışlardır. Eğitim verenler de yaptıkları işe gönül vermiş, işini seven, çalışkan, aktif, bilinçli ve iyi eğitim almış öğretmenlerdir. Öğrencilerin iyi yetişmesi birinci öncelikleridir. Yapılan araştırma sırasında derse başlarken birçok öğrencinin öğretmenleri tarafından sevgi ve neşeye karşılandıkları, ders bitiminde yine aynı şekilde uğurlandıkları gözlemlenmiştir. Çalgı eğitiminde öğrenciyi motive ederek sürekliliğinin sağlanmasında önemli unsurların başında öğretmen gelmektedir. Birebir yapılan çalgı eğitiminde öğretmenini seven, ondan etkilenen öğrenci çalgı eğitimine kazanılmış bir bireydir diyebiliriz. Çalgının öğrenci için uygun olması da bir diğer faktördür. Tabii ki çalgı seçiminde öğrencinin isteği sorulmalı ve göz önüne alınmalıdır fakat çalgının gerektirdiği fiziki şartlar öğrenciye uymuyorsa örneğin gitar için parmakları kısa elleri henüz küçük, ağız yapısı ve dişleri üflemeli çalgı için uygun değilse bu durum veli ve çocuğa anlatılarak başka seçenekler sunulmalıdır. Araştırmadaki verilere bakıldığında gitar çalan çocukların yaşadıkları sıkıntılar böylece aza indirgenebilir ve engellenebilir.

Özengen çalgı eğitimi veren özel okullar: Genellikle özel okullarda öğrencilerin yetenek ve isteklerine göre spor ve müzik eğitime yönlendirilmektedir. Ders programlarında sosyal etkinlikler için zaman ayrılmakta, öğrenciye istediği dalda eğitim görmesine olanak sağlanmaktadır. Okul yöneticileri ailelerin talepleri ve okulun prestiji açısından bu faaliyetleri önemsediklerini ve desteklediklerini belirtmişlerdir. Öğrencilerin de bu derslere seyerek ve isteyerek katıldıklarını belirtmektedirler. Yoğun ders programı içinde müzik, resim ve beden eğitimi öğrencilerin nefes aldığı, stresten uzaklaştığı dolayısıyla rahatladığı ders saatleridir. Çalgı eğitimine önem veren, eğitim programlarında ders saatleri ayıran Eskişehir'deki dört özel okul bu nedenle de incelenmiştir. Eğitimcilerin çalgılardaki uzmanlığı ile doğru orantılı olarak eğitimi verilen çalgılar belirlenmektedir. Kurslara göre materyal, çalgı imkanları ve konser salonları daha fazladır. Ayrıca düzenli konser ve etkinlikler düzenlemekte, önemli günlerde öğrencilerin

performans sergilemektedir. Bazı okullar öğrenciye eğitim süresi boyunca taşınabilir çalgı ve notalarını sağlamaktadır.

Yapılan konser ve etkinliklerde öğrencilerin ve ailelerin duydukları gurur ve mutluluk dikkat çekicidir. Özel okullarda verilen özengen çalgı eğitimini yaygınlaştırması ve devlet okullarında da ders programlarında mümkün olduğunca yer verilmesi gelecek kuşaklar için bir kazanım olabilir. Belki ilk olarak yetenekli, istekli ve kendisine ait çalgısı olan öğrenciler için pilot okullar seçilerek uygulama yapılabilir. Böylece genellikle okullarda verilen melodika eğitimi çeşitlenebilir. Gençlik ve Spor Bakanlığı okul sporları müsabakaları düzenlemekte ve hem devlet hem de özel okullar birçok spor dalında yarışmaktadır. Aynı çalışma müzik için de uygulanabilir, yarışmalar, festivaller düzenlenerek yetenekli ve başarılı öğrencilerin katılımları sağlanabilir.

Eskişehir’de klasik müzik özengen çalgı eğitimi veren özel kurumlar incelendiğinde yeteri düzeyde talep ve ilgi gördüğü sonucuna ulaşılmıştır. Bu kurumlar düzenli olarak etkinlik düzenlemekte öğrencilerinin performanslarını sergileyecek olanaklar sağlamaktadırlar. Sorunlar genellikle müfredata ilişkin sorunlar, öğrencilerin eğitime ara vermesi veya bırakması, yine öğrencilerin çalışmak için yeterli zaman bulamaması, kendilerine ait çalgı edinmemeleri, notaları öğrenme dolayısıyla solfej konusunda sıkıntı yaşanması, fiziksel şartlara uygun olmayan çalgılar seçilmesi olarak sıralanabilir. Az da olsa bu eğitimi isteksiz ve ailelerinin zoruyla devam ettirdikleri için mutsuz olan öğrenciler de mevcuttur.

Öğrencilerin bazıları çeşitli problemler yaşasalar da bunları aşmak için getirdikleri çözüm önerileriyle ne kadar bilinçli, istekli ve ileriye bakan gelecek nesil yetiştiğini görmek sevindiricidir. Öğrenciler müziğin onlar için olumlu duygular verdiği, stresten uzaklaşarak huzur ve mutluluk sağlayan bir etkiye sahip olduğunu, kendilerini daha sosyal ve özgüvenli hissettiklerini ifade etmişlerdir. Özellikle ergenlik dönemindeki öğrenciler için amatör çalgı performansı bu döneme ait problemleri olumlu yönde etkileyecektir. İnsanın ruhunu temizleyen, bilişsel, duygusal ve devinimsel alanlarda katkı sağlayan bu sanat dalının daha geniş kitlelere ulaşması için daha fazla imkân sağlanabilir. Kurslar ve devlet okullarının hem maddi hem manevi yönden devlet ve özel kuruluşlarca desteklenmesi yararlı olabilir.

Teşekkür

Verilerin analizi konusunda katkılarından dolayı alan uzmanı Dr. Öğr. Üyesi Sema ÜNLÜER’e teşekkür ederim.

KAYNAKLAR

- Aksoy, Y., Güçlü, O. ve Nayir, A. E. (2020). Özel müzik kurslarının pandemi sürecindeki uzaktan eğitim durumları. *Millî Eğitim*, 49(1), 947-967. <https://doi.org/10.37669/milliegitim.827709>
- Baylan, B. (2021). *İstanbul'daki MEB'e bağlı özengen müzik eğitimi veren kurumların çok yönlü incelemesi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Bogdan, R. C. ve Biklen, S. K. (1998). *Qualitative research in education: An introduction to theory and methods*. Boston: Allyn and Bacon.
- Creswell, J. W. (2005). *Educational research : Planning, conducting, and evaluating quantitative and qualitative Research*. N.J.:Merrill, Upper Saddle River.
- Gençel-Ataman, Ö. ve Güler, İ. (2021). Özengen çalgı eğitimi alan bireylerin çalgı çalmayı öğrenmeye yönelik görüşleri (Çanakkale ve Balıkesir örneği). *Kalem Eğitim ve İnsan Bilimleri Dergisi*, 11(1), 267-287. <https://doi.org/10.23863/kalem.2021.192>
- Güleç, V. (2018). *Özengen müzik eğitimi veren kurumlarda klarnet eğitime yönelik öğretmen görüşleri (Ankara ili örneği)*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- İmİK, Ü., ve Dönmez, Y. E. (2017). Özengen müzik eğitimi veren kurumlarda Türk Müziği ilgisi: Malatya örneği. *İnönü Üniversitesi Kültür ve Sanat Dergisi*, 3(2), 114-128. <https://doi.org/10.22252/ijca.373484>
- Kesendere, Y. (2018). *Bursa'da özengen keman eğitimi alan bireylerin keman eğitime yönelik video desteği kullanımının etkilerinin değerlendirilmesi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Bursa Uludağ Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bursa.
- Mert, H. ve Gündemir, İ. O. (2024). Müzik ve kardiyovasküler sağlık: Müzik dinlemenin ve icra etmenin kalp üzerindeki etkileri. *Yegah Müzikoloji Dergisi*, 7(3), 433-454. <https://doi.org/10.51576/ymd.1534815>
- Oğuz, T. G., Kaleli, Y. S. ve Mustul, Ö. (2021). Özengen keman eğitimi sürecine yönelik öğretmen görüşleri (Konya ili örneği). *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 41(3), 2127-2151. Erişim adresi <https://dergipark.org.tr/tr/pub/gefad/issue/67470/892686>
- Özden, B. ve Özdemir, S. (2023). Özengen müzik eğitimi kurumlarında ve BİLSEM'de çalgı derslerini yürüten eğitimcilerin karşılaştığı problemler (Sivas ili örneği). *International Journal of Eurasia Social Sciences*, 14(52), 558-572. <http://dx.doi.org/10.35826/ijoess.3295>
- Patton, M. Q. (2002). *Qualitative research and evaluation methods*. Sage Publications.

- Sarı, A. (2021). *Adana İli Seyhan ve Çukurova İlçelerinde verilen özengen müzik eğitime ilişkin görüşler*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Say, A. (2002). *Müzik sözlüğü*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Selanik, C. (1996). *Müzik sanatının tarihsel serüveni*. Ankara: Doruk Yayımcılık.
- Tepeli, H. (2018). *Ankara'daki özengen müzik eğitimi veren kurumların çok yönlü incelenmesi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Uçan, A. (1994). *İnsan ve müzik insan ve sanat eğitimi*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Uçan, A. (1994). *Müzik eğitimi temel kavramlar-ilkeler-yaklaşımlar*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Ünlüer, S. (2010). *Engelliler Entegre Yüksekokulu'ndaki bilgi ve iletişim teknolojileri entegrasyonu sürecinin incelenmesi*. (Yayımlanmamış doktora tezi). Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Yiğit, N. ve Özdek, A. (2010). Özengen müzik eğitiminde klasik gitar eğitimi. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(28), 313-329. Erişim adresi <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/219516>
- Yin, R. K. (1994). *Case study research: design and methods*. Sage Publications.

EXTENDED ABSTRACT

INTRODUCTION

Eskişehir is a city known for its strong appreciation of and engagement with the arts. Many different events are held throughout the year in the city's concert, theater and exhibition halls, and art lovers participate in these events. In particular, interest in classical music continues to grow. High attendance for the concerts held in the city is an indicator of this situation. Anadolu University State Conservatory, founded in 1990, and the Anatolian Symphony Orchestra within it, the Metropolitan Municipality Symphony Orchestra, the Fine Arts High School, Tepebaşı Municipality Children's Symphony Orchestra and private courses are the sources of this interest. Orchestral performances, recitals, and student concerts attract significant public attention. Families in Eskişehir who are interested in art take their children to concerts and encourage them to take musical instrument lessons. In this way, they aim to raise individuals with a classical music culture in the future.

This study examines amateur educational institutions that provide classical music instrument training in Eskişehir. Music education is provided in three separate areas: general, professional and amateur. Amateur education, which is an important subbranch of music education, is provided in private courses and institutions applied by individuals with a love and interest in music, and it provides many gains to those who receive education both emotionally and cognitively. It is widely recognized and supported by scientific research and recommended that musical instrument training received at an early age has many benefits. Musical instrument training is closely related to the physical structure and psychomotor development of the individual and extends over a long period of time; therefore, it is an education that mainly covers the childhood and youth within the framework of both professional and general education. While the students' focus and attention develop, their imagination is enriched, it provides students with the opportunity to express their feelings and activates their muscles. It turns into a mechanical skill by providing mental and muscular coordination. They express themselves better and increases their self-confidence. Moreover, it also provides the development of memory, reasoning, responsibility and aesthetic vision. This issue needs to be taken seriously and supported in order to increase the number of amateur musicians to educate more successful individuals both academically and socially. Therefore, this educational process has positive effects during the childhood and youth period when the student experiences intense development and change in personal, cognitive, emotional and motor areas. For this reason, institutions that provide amateur instrument training are important.

Private courses approved by the Ministry of National Education that provide training for classical music instrument in Eskişehir give education to meet this expectation. The fact that the courses are approved by the Ministry of National Education is the reason for preference for parents and students. Each course exhibits their training through concerts held at certain times ritually.

Private schools also make attempts to ensure that students acquire a musical culture by attaching importance to instrument training and including it in primary and secondary school education programs. The school administration includes musical instrument training in its education programs due to parents' expectations and demands for social activities. School introductory meetings and performances of students on special days show the importance they attach to musical instrument training. It has been aimed to examine this education in terms of quality, continuity, purpose, interest, learning outcomes, needs and problems by conducting interviews with managers and instructors in these institutions. In addition, information has been obtained from the students

who receive training through a survey, their perspectives, expectations and achievements on instrument training have been determined.

METHOD

The working group of the research consists of 4 courses and 4 private schools approved by the Ministry of National Education that provide classical music instrument training in Eskişehir.

Since this research aims to examine private courses and private schools that provide amateur classical music instrument training in Eskişehir from multiple perspectives, the research has been conducted using the qualitative research method and designed as a case study.

In a case study, the researcher focuses on a situation or situations. Case studies can be conducted to describe, explain or evaluate various social facts. The case study is a preferred research method in answering the questions of “why” and “how” in the field of education. All data were analyzed using the Nvivo 14 Qualitative Data Analysis Program.

FINDINGS

The findings of the research have been gathered under 3 main themes: “According to Managers”, “According to Instructors” and “According to Students”. The main themes also have sub-themes. The data coded with Nvivo 14 Qualitative Data Analysis Program has been brought together under certain themes and the findings have been presented and interpreted.

CONCLUSION AND SUGGESTIONS

The importance of the instructor in instrument education draws attention in the study. One of the most important factors that ensure the continuity of amateur instrument education is the student's connection with the instructor in this training. The instructor's effort to make the students love themselves and the instrument, their motivation, positive feedback, their being understanding, an enjoyable lesson environment and empathetic approach will connect the student to instrument training and prevent student from coming to lessons reluctantly or dropping out of education. That the student cannot find time to learn the notes and work on their instrument are among the problems encountered. For these problems, more importance can be given to solfege training, and it can be helpful for the instructor to guide the student by making a study program. In institutions that provide amateur education, identifying talented and willing students and informing their families, guiding and encouraging them will be effective in producing successful artists in the future. There

are problems experienced by students who are not physically suitable for the instrument. Institutions may recommend the selection of an instrument according to the physical characteristics of the student while taking into account the student's wishes. Instructors believe that there should be flexibility and variety in the standard curriculum because every student is different.

Another striking element in the research is to see how conscious, willing and forward-looking the next generation is being raised with the solutions that students produce to the problems they encounter in musical instrument training. Scholarship opportunities should be sought for students who have to abandon their education due to financial difficulties. It can be helpful for courses and public schools to be supported both financially and morally by the state and private institutions.

In this study, which will contribute to future research on classical music instrument training, it is aimed to eliminate the problems encountered and to popularize and develop amateur classical music instrument training by proposing solutions. The study concludes that amateur classical music instrument education in Eskişehir is at a good level in terms of quality, prevalence and demand; in addition, it has been concluded that studies can be carried out on issues such as curriculum, solfege training, study program, instrument selection, continuity of education and supporting talented students in terms of supporting talented students both financially and emotionally.